

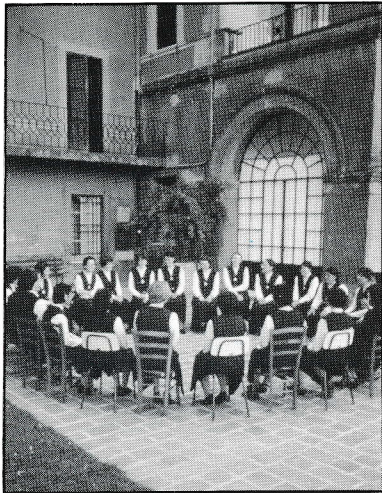
SALEZIJANSKI VESTNIK

ST

4 * 1982

**Mednarodni noviciat
Hčera Marije Pomočnice
v Castelgandolfu pri Rimu**

SALEZIJANSKI VESTNIK
Glasilo salezijanske družine
Leto 55(1982)št. 4-25. 12. 1982

Izdaja
Salezijanski inšpektorat
Ljubljana, Rakovniška 6

Ureja in odgovarja dr. Stanis Kahne (stk)
s sodelavci

Tiska:
Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana

VSEBINA

- 2 Intervju z Jezusom
- 3 Voščilo
- 4 Don Bosko 'osvobojevalec' - Iginio Giordani
- 5 Kdo je Jezus
- 6 Prosimo za darove Svetega Duha
- 7 Pojdite tudi vi v moj vinograd
- 8 Vatikanski koncil in salezijanci
- 10 Vzgjajmo kakor don Bosko:
Verska vzgoja v 1. letu starosti
- 11 Don Bosko na Hrvaškem - 60 let
- 12 Zelena vejica občestva
- 13 Nov Marijin svetilnik na obali: Škofije
- 13 Družina molivcev za poklice
- 14 Salezijanci pri Kapeli
- 15 Z vami smo ena družina
- 16 Don Bosko in Marija Pomočnica
- 17 Misijonar Jožef Geder
- 18 Naši rajni: Anton Tornar, Anton Hočevar,
Kastelec Jože st., Štrucelj Jožefa, s, Mari-
ja Valentič HMP
Ali ga poznate?

INTERVJU Z JEZUSOM

Mogoče so valovi vatikanskega radia . . . prekratki, da bi mogli vsi ujeti tale čudni intervju. Zato ga objavljamo, že zaradi znamenitosti intervjuviranca.

V - Jezus, nikoli se nisi umaknil pred tistim, ki te je kaj vprašal. Vedno si vsakemu odgovoril, razen Herodu, če se dobro spominjam. Zato se te upam vprašati tudi jaz. Za začetek: Ali ti je všeč tvoje ime 'Jezus'?

O - Ugaja mi pomen tega imena: Bog rešuje.

V - Kdo so tvoji prijatelji?

O - Vi ste moji prijatelji, če boste storili, kar vam zapovedujem (Jn 15, 14).

V - In sovražnikov imaš?

O - Satana. Videl sem ga, kako je padel z neba kakor blisk (Lk 10, 18).

V - Kaj pojmuješ ti pod srečo?

O - Blagor mu, ki posluša božjo besedo in jo izpolnjuje (Lk 11, 28).

V - V čem je po tvojem mnenju človeška odtujitev (alienacija), o kateri danes toliko govorijo?

O - Vsak kdor greši, postane suženj (Jn 8, 34).

V - Kako ti pojmuješ svobodo?

O - Če vas Sin osvobodi, boste zares svobodni (Jn 8, 36).

V - S čim najbolj tvega danes demokracija?

O - Vsako kraljestvo, ki je v sebi razdeljeno, propade in se zruši (Mt 13, 25).

V - Je kakšna jed, ki jo imaš najrajši?

O - Moja jed je, da izvršujem voljo tistega, ki me je poslal, in da dovršim njegovo delo (Jn 4, 34).

V - Kakšne napake bi bil ti pripravljen opravičiti?

O - Vsak greh bo ljudem odpuščen, razen greha zoper Svetega Duha (Mt 12, 31).

V - Kaj to pomeni?

O - Na svet je prišla luč, pa so ljudje bolj vzljubili temo ko luč, zakaj njih dela so bila hudobna (Jn 3, 19).

V - Kaj najbolj ceniš v svojih prijateljih?

O - Vaš govor pa bodi: da, da; ne, ne (Mt 5, 37).

V - Kaj meniš o borbi, povzdignjeni v sistem?

O - Blagor nosilcem miru, zakaj ti so božji otroci (Mt 5, 9).

V - Kakšno sodbo bi dal o današnjem svetu?

O - Nisem prišel, da bi svet sodil, ampak da bi svet rešil (Jn 12, 47).

V - Pa tvoje mnenje o političnem položaju?

O - Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega (Mt 22, 21).

V - Kakšen nasvet nam daješ?

O - Čujte in molite (Mt 26, 41).

V - Če bi danes prišel na svet, bi govoril kako drugače?

O - Nebo in zemlja bosta prešla, toda moje besede ne bodo prešle (Mt 24, 35).

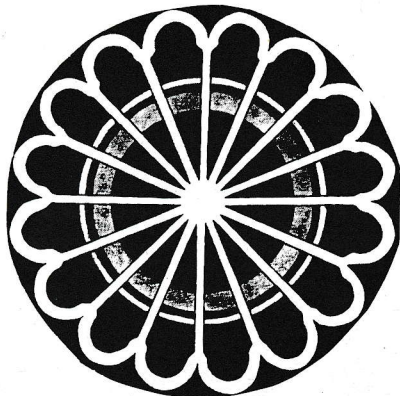
V - Katera je tvoja največja obljuba?

O - Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta (Mt 28, 20).

VOŠČILO

Vsem članom velike don Boskove družine, vašim sorodnikom in znancem, vsem don Boskovim prijateljem, dobrotnikom salezijanskih ustanov in vsem bralcem Salezijanskega vestnika v domovini in po svetu iz srca želim blagoslovljene božične praznike, v novem letu pa božje pomoči in varstva Marije Pomočnice.

Mnogim med vami sem dolžan iskreno zahvalo za dobre želje in zagotovilo molitve, ki ste mi jih izrazili ob imenovanju za predstojnika slovenske salezijanske skupnosti. Bog vam povrni za to pozornost in še posebej za obljubo molitvene pomoči in sodelovanja. Zame osebno je to spodbuda, za vse nas pa zagotovilo, da bomo v skupnem prizadevanju ohranjali in razvijali dediščino don Boskove navzočnosti in tako ostali zvesti tolikim žrtvam, veri in ljubezni naših starejših bratov in sester.

V letu, ki se izteka, smo obhajali 60-letnico ustanovitve samostojne Jugoslovanske salezijanske inšpektorije. 18. novembra 1922 je vrhovni predstojnik salezijanske družbe podpisal uradno listino, s katero smo slovenski kristjani sami prevzeli odgovornost za salezijansko delo pri nas. Seme, ki je bilo 23. novembra leta 1901 vsajeno na Rakovniku, se je prijelo in zraslo v samostojno, krepko drevo. V svetišču Marije Pomočnice na Rakovniku smo se med skromno slovesnostjo, ki je bila vsa osredotočena na zahvalno in prošnjo daritev euharističnega Kristusa, Bogu zahvalili za vse delavce, ki so gradili salezijansko družbo v preteklosti naše inšpektorije. Med temi gre naša zahvala in priznanje še posebej tolikim skromnim slovenskim kristjanom, ki so že davno pred prihodom prvih salezijancev v Ljubljano prejeli dar salezijanskega poklica in nanj tudi velikodušno odgovorili. To so bili prvi sodružniki, res pionirji salezijanskega dela. S svojimi žrtvami, molitvijo in delom so pripravili pot don Boskovim sinovom na Slovensko.

Don Bosko je želel k poslanstvu za mladino pridobiti čimveč kristjanov in jih vključiti v boj proti zlu. Vedel je, da samo močno krščansko gibanje, v

Dragi člani salezijanske družine, dragi prijatelji sv. Janeza Boska in vsi bralci Salezijanskega vestnika!

katerem bi sodelovali vsi, ki imajo dobro voljo pomagati, lahko kaj zaleže v tem prizadevanju. V ta namen je zbiral prijatelje – sodružnike, ki želijo biti deležni duhovnih darov in poslanstva njegove družine. To so sodružniki, „salezijanci v svetu“, ki živijo salezijanski duh v svojem življenjskem okolju. Ni jim nalagal zapletenih bremen in dolžnosti. Od njih je pričakoval le dosledno krščansko življenje in odprtost za potrebe bratov in sester, posebej mladine pod vodstvom in v duhovni povezanosti s salezijanci.

To duhovno gibanje je bilo tudi pri nas močno razvito. Podatek, da je glasilo salezijanske družine Vestnik izhajal v nakladi nad 10.000 izvodov, zgovorno pove, da skoraj ni bilo kraja na Slovenskem, v katerem don Bosko ne bi imel prijatelja in sodelavca. Vojni in povojni čas je v veliki meri uničil in zavrl to delo. Vrste sodružnikov so se močno zredčile. Načrtno delo za pridobivanje in vzgojo novih pa je skoraj popolnoma zamrlo. Zelo veliko smo si prizadevali za odkrivanje in vzgojo novih salezijancev, veliko premalo pa smo storili za poklice novih sodružnikov. Vendar brez sodružnikov bi bilo salezijansko delo bistveno okrnjeno. Naša velika odgovornost je, da slovensko Cerkev ne prikrajšamo za ta dar. Zato iščimo nove sodružnike predvsem med mladimi zakonci, v župnijskih svetih, v veroučnih skupinah, med svojimi sorodniki in znanci, v župnijskih občestvih, ki jih vodijo salezijanci, med molivci za duhovne poklice. Pomagajmo jim, da bodo spoznali, sprejeli salezijanski poklic in ga živeli v službi Cerkve z don Boskovim duhom dobrote.

Vrhovni predstojnik salezijanske družbe nam v vezilu za letošnje leto priporoča, naj bi prenovili in poglobili vrednost duhovnega vodstva v salezijanskem duhu in tako pospeševali krščansko rast posameznikov in skupnosti. Prisluhnjimo z odprtostjo in pripravljenostjo tej pobudi in se zavzeto poslužujmo vseh oblik duhovnega vodstva, ki so nam na voljo. Prihajajmo na skupna mesečna srečanja, posebej v rakovniško svetišče Marije Pomočnice, berimo in širimo naš Vestnik in knjižice in živimo zavzeto zakramentalno življenje. Tako bomo vedno bolj spoznavali in živeli vrednote našega skupnega poklica. Kot člani salezijanske družine si pomagajmo na skupni poti k Bogu. Naj nas vedno spodbuja zagotovilo našega svetega ustanovnika don Boska, ki je v oporoki sodružnikom zapisal: „V večnosti se bomo veselili vseh dobrih del, ki smo jih z božjo milostjo naredili na tem svetu, posebno v prid ubogi mladini... Vedno bom molil za vas, za vaše družine, za vaše drage, da bi se nekoč prišli za večno zahvaljevat Stvarniku, se napajat z njegovimi božanskimi radostmi in opevat njegovo neskončno usmiljenje.“

Anton Košir

DON BOSKO »OSVOBOJEVALEC«

IGINO GIORDANI O DON BOSKU

Igino Giordani, pravi o njem Daniel Rops, znameniti zgodovinar Cerkve in raziskovalec Jezusovega življenja, je videl v krščanstvu resnično revolucijo, ki se je pričela zgodovinsko v določenem okolju in času, ki pa se večno obnavlja sredi med nami. Bil je pisatelj in glasnik globokega humanizma in krščanske duhovnosti, zraven pa še dosleden politik in učinkovit učitelj mladih rodov. Ob svoji smrti (Rim 1894 – Rim 1980) je zapustil skoro sto prvovrstnih del kot pričevanja o kulturi in veri. Njegovo 'Socialno sporočilo krščanstva', prevedeno v mnogo jezikov, je postalo univerzitetni učbenik v ZDA. V tem ključu je treba brati tudi zgornjo izjavo o don Bosku.

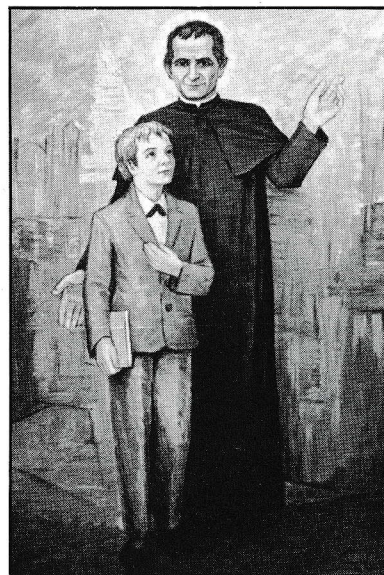
Don Bosko je živel med mladimi, ki so se potikali po cestah in trgih, se pretepali, kradli, preprosto zato, ker niso imeli doma. Zato jim je hotel dati dom, ker jih je imel rad, in mu je bilo hudo, da so brez prihodnosti. Potrebovali so vzgoje in zaposlitve. V don Bosku pa je gorelo srce . . .

Komaj je postal duhovnik, že je zbiral to mladino. Zdaj tu, zdaj tam so se shajali, ker so jih od povsod podili stran dostojni ljudje, tako duhovniki kot laiki. Niso mogli videti duhovnika sredi te kričeče mladine, ker to zanje ni bilo spodobno.

Zmagal je on. Zgradil je igrišča, delavnice, šole za te fante, ki jim je bila za mater njegova mati. Kakor Jezus je bil vsem vse. Zjutraj je bil magari v čakalnici kakega ministra, popoldne se je že podil s fanti na igrišču. Eden od njih, eno z njimi. Želel je, da bi ga imeli radi, da bi imeli radi Boga.

Zanje je bil oče. Oče, ki jih ni poniževal, jih ni kaznoval, pač pa izboljševal in z ljubeznijo izpopolnjeval, s tem, da je bil z njimi eno. Sam sebe je učil: „Stori, da te bodo imeli radi, če hočeš, da te bodo ubogali.“ Svoje sinove pa je učil: „Ne bodite jim predstojniki, ampak očetje.“

Sredi med mladimi je bil kot očak: cele trume je iztrgal iz sužnosti ekonomskega materializma, preoblečenega v brezdušni liberalizem. Uspel je s skrivnostjo, ki je bila neuničljivo združenje z Bogom, v nenehnem zrenju njega: tako je iz črne revščine znal potegniti palače in cerkve, šole in delavnice, gledališča in igrišča.

Don Bosko z Dominikom Saviom
(Ciril Jerič)

Bil je čez mero delaven, menda ni spal več kot po pet ur na dan, delal vse do smrtne postelje, pri tem pa je bil globok mistik: njegovo srce je bilo svetišče, v katerem sta prebivala Jezus in Marija. Ob smrti ni nehal ponavljati ti dve imeni, ki sta obsegala vso njegovo eno samo ljubezen.

Vse njegovo bogastvo je bilo čisto notranje. Na zunaj je bil videti zgolj skromen duhovnik.

ANS 1982/9 – stk

Mladi za misijonsko nedeljo

Ob prijazni rudniški cerkvi so se na misijonsko nedeljo 24. oktob-

ra popoldne zbrali mladinci iz sosednjih salezijanskih župnij. V čudoviti Marijini cerkvi so molili za misijone. Lepo število fantov in de-

klet, vsak eno zdravomarijo za tiste brate in sestre, ki jim še ne sveti luč evangelija. Pa tudi za vse so prosili.

„Gospod, ali meliš . . .“ Tako je v imenu vseh, mladinka iz Želumljega, doživeto premišljevala ter odkrivala želje in prošnje Bogu. Vsi smo bili združeni v prošnji za lepo mladost, odprto srce in pravo pot h Kristusu.

Prijateljsko srečanje je dopolnil „misijonski“ kostanj, ki so ga pekli na bližnji jasi rudniškega hriba.

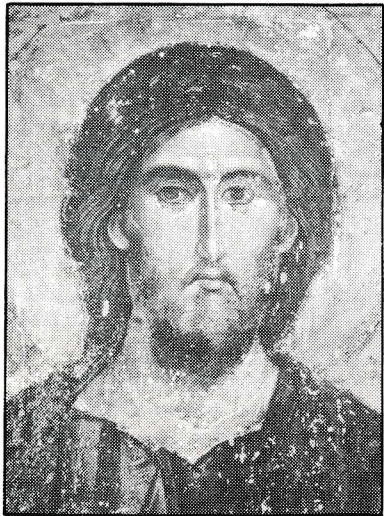
„Vesela pesem naj Gospoda slavi . . .“, je še odmevalo, ko so se razhajali – utrjeni v prijateljstvu s Kristusom.

I. M.

KDO JE JEZUS KNJIGA, KI JE VREDNA BRANJA

Kristus Odrešenik, ikona iz srbskega samostana na gori Atos

Pred kratkim je izšla pri 'KNJIŽICAH' knjiga KDO JE JEZUS, ki jo je napisal konvertit in novinar Vittorio Messori. Imamo jo zdaj tudi v slovenskem prevodu, s katerim je dosegla že 26 prevodov, v izvirniku pa od septembra 1976 do decembra 1977 že 17 izdaj, vsega skupaj v pol milijona izvodih.

Glavni urednik Knjižic Stanislav Hočevar se je takole pogovarjal o knjigi s prevajalcem Stanislavom Kahnetom:

1. Kaj vas je tako pritegnilo v tej knjigi, da ste se odločili za prevod?

Knjigo še nisem poznal. Zelo mi jo je priporočil zdaj že pokojni Tone Vode, glavni prevajalec duhovne knjige V prijateljstvu z Bogom, in še moj stari prijatelj dr. Jože Miklič. Oba sta mi jo ponujala z opravičilom, da je sama ne utegneta prevajati. Knjigo sem vzel v roke, a sem se odločil za prevajanje šele, ko me je tedanji inšpektor prof. Rudi Borštnik spodbudil in se je književnik prof. Janez Gradišnik ponudil, da mi bo prevod jezikovno pregledal in popravil, kar je tudi storil z znano strokovnostjo. Knjigo je potem obogatil prof. Anton Strle s podatki o nekaterih v tej knjigi navedenih osebah ter s stvarnim in inenskim kazalom.

Med prevajanjem sem knjigo vzljubil, vedno bolj me je prepričevala, bolj je šlo prevajanje h koncu, bolj sem bil navdušen nad njo.

2. Kaj bi povedali o pisatelju te knjige?

Vittorio Messori, ki ga vidite na fotografiji tu poleg, je o sebi in svoji knjigi med drugim zapisal tole: „Naslednje strani je napisal nekdo, ki se ni sprijaznil z molkom o Jezusu... Nisem drugega kot laik... Izhajam iz dvoma, še bolje, iz brezbriznosti. Prav gotovo ne iz vere. Tega študija sem se lotil po letih državne šole. Vsega sem se moral naučiti od začetka. Prvi člen v verigi je bil izvod Pascalovih „Misli“, ki sem si ga kupil za neko obrobno raziskovanje, ko sem se pripravljaval za doktorat iz političnih ved... Zbral sem mapo podatkov, ki odgovarjajo na moja vprašanja... in na vprašanja ljudi, katerim je problem vsak dan.“

Vittorio Messori je še sorazmerno mlad človek, pri 40 letih, doma blizu Modene, zdaj pa živi v Milanu. Prevajalcu je zaupal: „Poslej posvečam ves svoj prosti čas študiju Jezusa! Pravi čudež evangelija se mi zdi, da je v tem: bolj se poglobljaš v tiste na videz tako preproste in jasne strani več neizčrpane globine nahajaš v njih!“

3. Kaj bi ta knjiga mogla prinesiti novega v naš slovenski prostor?

Knjig o Jezusu imamo zadnje čase tudi pri nas že lepo število, tako takih, ki govorijo naravnost o njem kot drugih, ki na podlagi svetega pisma podajajo njegovo duhovno podobo za duhovno rast in krščansko življenje.

Novost knjige je najprej v vsebini sami, potem pa v novinarskem načinu pripovedovanja.

Pisatelja je zgrabilo vprašanje o smislu življanja. Odgovor je iskal v virih, ki govorijo o Bogu, to je v svetem pismu stare zaveze. Ugotovil je, da to ni izmišljeni Bog, temveč Oseba, ki ljubi in ki se je približala človeku v Jezusu Kristusu. Ni se zadovoljil s tem odkritjem. Svoje dvome je hotel preveriti s študijem znanstvenikov, nasprotnikov krščanstva, ki so Jezusa dokazovali kot izmišljotino ljudi v uteho za svoje prevarano življenje. Pisatelj tako vodi iskalca resnice skozi nepregledni labirint vseh mogočih mnenj o Jezusu, in ga popelje končno na prag vrat, ki se odpirajo iz teme v svetlobo. Po-

nudba za sprejetje božje milosti vere je podana. Človek se mora zdaj sam odločiti, če milost hoče sprejeti ali jo zavrniti.

Novinarski način pripovedovanja pa iskalca resnice tako prevzame, da knjige ne more odložiti, dokler je ne prebere do konca. Pot z njim skozi labirint je navdušujoča, z njim dvomiš, z njim se bojiš, ali boš srečno prebrodil nevarnost, ki preži nate za vogalom, z njim se veselo oddahneš, ko končno vidiš, da so se pasti sicer sprožile, a te niso zagrabile. Vodi te prijateljsko, nasprotnike, ki jih srečuje, ne žali, spoštljiv je do vseh, ki pošteno in iskreno iščejo resnico ali jo živijo po svoje. Toda ne ustavi se pri delnih resnicah, hoče k polni resnici, ven iz labirinta. Na koncu pisatelj prikaže Jezusa, napovedanega, pričakovanega, resničnega, kot pot, resnico in življenje.

Vittorio Messori

4. Na kaj v tej knjigi bi bralce še posebej opozorili?

Menim, da so poudarki v predstavitvi Boga in Jezusa nekaj čisto izvirnega, obenem pa silijo človeka, da si močno izpraša vest, kako živi in ravna s sočlovekom.

Ko govori o Bogu, se ne zadovolji s predstavitvijo Bitja, ki je vsemogočno, vsevedno, stvarnik in zato gospodar vsega. Takega Boga z lahkoto priznavajo oblastniki tega sveta človeka v njegovem imenu zatirajo. Ni pa mogoče ravnati grdo s človekom, ki je Jezusov brat, ki je božji otrok; ko daš klobuto človeku, si dejansko dal klobuto tudi Jezusu, ki je Bog. Za tako dejanje boš odgovarjal Bogu samemu.

Podobnih izvirmih misli za pre-mišljanje in življenje je v knjigi skoro na vsaki strani. Prav zato

knjige ni mogoče odložiti. Iz nje prideš prenovljen!

5. Te dni je izšla nova knjiga istega pisatelja, zaenkrat šele v italijansčini. Zdi se, da je takoj vzbudila precej pozornosti. Kaj je spet zanimivega v njej?

Nova knjiga, ki je druga v trilogiji knjig, tretjo namreč že pisatelj pripravlja, nosi naslov „Stava na smrt“. Pisatelj spet vodi bralca skozi džunglo današnjega življenja, odkriva njegove strahove pred smrtjo, ga uči, naj ne poriva kakor noj glave v pesek, temveč se

pogumno sooča z resničnostjo življenja, ki sega prek prepada smrti.

Prav pod vidikom smrti pisatelj presoja in ocenjuje vse, kar danes mami človeka, da bi zatrl v sebi strah pred smrtjo, ki je neizbežna: pijača, mamila, seks, ideologije — tako zahodne kot vzhodne. Preverja odgovore na zadnja velika dejstva, ki jih dajejo razne religije. Spet te popelje h Kristusu in krščanstvu in prav h katoliški Cerkvi, ki edina daje jasen, nedvoumen in pogumen odgovor: smrt ni zadnja postaja človeka, temveč večnost v Bogu, v Jezusu Kristusu.

PROSIMO ZA DAROVE SVETEGA DUHA PRIPRAVA NA 22. VRHOVNI ZBOR

Koncil se ni dokončan. Nadaljuje se in naj bi se še nadaljeval. Salezijanska družba je zdaj vstopila v odločilno fazo svoje prenove v duhu drugega vatikanskega cerkvenega zbora.

Knjiga zaveze z Bogom in mladimi

Sredi zelo težkih družbenih, političnih in cerkvenih razmer v začetku prejšnjega stoletja je Sveti Duh, ki vedno obnavlja obličje zemlje, priklical na oder dogajanja močno in odločno osebnost. Napravil jo je za izrednega ljubitelja in vzgojitelja mladih. Mladi — in mladi so vedno navihani in v globino zroči — so ga dejansko razglasili za svojega očeta, učitelja, brata in prijatelja. Ta izredna osebnost je sveti Janez Bosko.

V svojem življenju in delu si je pridobil tako močna izkustva, bil deležen tako nenavadnih darov Svetega Duha, da je ustanovil posebno redovno ustanovo, ki njegovo delo nadaljuje — salezijance (obenem je resnični ustanovitelj sotrudnikov). Bogastvo svojih stikov z Bogom in mladimi, luč razsvetljenj za osebno življenje in vzgojno delo, neke vrste nova odkritja o poslanstvu Cerkve in sveta je prelil v posebno knjigo, knjigo, ki je postala najgloblji izraz njegove zaveze z Bogom in mladimi (saj je sklenil, da bo do zadnjega diha živel za mlade). To knjigo imenujemo tudi knjigo pravil ali Konstitucije. Besedilo te knjige zarisuje zelo konkretiziran evan-

gelski načrt, ki pospešuje osebno rast v svetosti in sočasno učinkovito pastoralno delo za mlade.

Znamenja časov

To naše 20. stoletje je v marsičem posebno stoletje. Koliko vsega se je že zgodilo! Tudi na cerkvenem področju! Pred dvajsetimi leti se je začel drugi vatikanski cerkveni zbor. V Cerkve je zavel pomladni veter. Zares pravi veter, ki marsikaj odnese pa tudi veliko novega in svežega prinese ter oplodi... Vsa Cerkve je bila povabljen k prenovi. Ker so redovniki na poseben način v srcu Cerkve, je to novo ozračje nanje na poseben način vplivalo. Zares je nastopila doba kriz, vendar še bolj doba upanja in evangelijske novosti. Kar ni pristnega je moralo ali pa še bo moralo umreti. Tu so razlogi, zakaj je koncil povabil vse redovnike, naj prenovijo svoje temeljne dokumente, to je svoja pravila. Iz njih mora v vsej polnosti žareti evangelij, ustanovnikov duh, izkustvo Cerkve in konkretno poslanstvo vsake redovne družine.

Naša salezijanska družina je to prenovu storila na svojem 20. vrhovnem občnem zboru. V vsej salezijanski zgodovini je ta zbor trajal najdlje. Članom je dal vreden sad garaškega dela: prenovljene Konstitucije. V njih je zares izredno bogastvo. Po šestih letih, to je 1977 se je zbral 21. vrhovni občni zbor. Ugotovil je, da so vsi sobratje družbe prenovljene Konstitucije z

veseljem sprejeli, spoznali v njih lepoto duha in jasno vodilo. Priporočil je, naj bi se vsi še bolj poglobili vanje; tu in tam je bilo namreč opaziti površno poznanje. Vnesel je tudi nekaj nujnih dopolnil in vse povabil k nadaljnjemu izpopolnjevanju.

Na pragu dokončne potrditve

Sedanji vrhovni predstojnik gospod Egidij Vigano je že uradno sklical 22. vrhovni občni zbor naše družbe. Začel se bo 9. januarja 1984 v Rimu. Vse je povabil, da bi zaživel novo ozračje molitve. Določil je cilj zbora: ugotoviti, ali smo salezijanci v svojem temeljnem besedilu sprejeli vso polnost koncilске prenove. Ta prenova obstaja v zvestobi evangeliju, don Bosku, Cerkvi in mladim. Cilj tega zbora je torej tako velik, da presega naše moči. Potrebujemo sobratov, ki temeljito poznajo našo dediščino in so kar se da odprti moči Svetega Duha; tako bodo mogli dati dokončen pečat naši prenovi in prilagoditvi novim razmeram.

Naša inšpektorija se zdaj pripravlja na svoj inšpektorialni občni zbor, ki ga bomo obhajali v dveh zasedanjih: januarja in aprila 1983. Dati hočemo svoj doprinos vesoljni družbi in se posvetiti nekaterim našim vprašanjem.

Zato vabim: kličite Moči z višave na naše skupno delo.

Stanislav Hočevnar,
voditelj inšpektorialnega zbora

POJDITE TUDI VI V MOJ VINOGRAD

Vsako leto skoro 500 deklet stopi čez prag noviciata, da bi postale Hčere Marije Pomočnice. Letos so med njimi tudi tri Slovenke: Angelca, Simona in Zvonka. Noviciati so razkropljeni po vsem svetu, eden med njimi je mednarodni, v Castelgandolfu pri Rimu. V lepi vili iz začetka tega stoletja, v kateri se vse sveti od čistoče, tudi obrazi sester in novink, se pripravljajo na svoje poslanstvo tudi naše tri novinke.

In zdaj prepustimo pripoved našim novinkam:

Bog kliče kogar hoče in kadar hoče. Poklicanemu pa da svojo milost, da mu odgovori in mu sledi. Tudi nam je Bog dal to milost: stopile smo na pot svetosti.

Ob koncu duhovnih vaj, ki smo jih opravile skupaj z našimi sestrami na Bledu, smo bile 4. avgusta tega leta sprejete v Družbo Hčera Marije Pomočnice in postale smo njihove novinke. Po tem tako pomembnem koraku v življenju, smo odšle v mednarodni noviciat v Castelgandolfo blizu Rima.

Kakšna sprememba! Naše življenje v Družbi se je začelo v Ljubljani, v majhni hišici, v preprosti skupnosti sester in aspirantk, na Gornjem trgu. In sedaj? Nahajamo se v mednarodnem noviciatu, v središču krščanstva!

Prišle smo v skupnost, ki šteje 12 sester in 17 novink iz različnih držav. Ena novinka drugega letnika je celo iz Libanona in ima svoje starše v zaporu v Bejrutu. Poleg nas treh Slovenk sta tudi dve Avstrijki.

In naše življenje v noviciatu? Kaj delamo? S premišljanjem božje besede, študijem Konstitucij, svetega pisma in drugih teoloških ved, z zatajevanjem, delom in molitvijo poglobljamo zahteve našega salezijanskega poklica; saj vse gojimo v srcu ideal, za katerega se splača vse žrtvovati!

Z novinkami smo sestavile tudi tri krožke, ki nas poživljajo in združujejo. Članice marijansko-salezijanskega krožka skrbijo, da so Marijini in salezijanski prazniki prežeti z veseljem don Boskovim duhom. — Misijonski krožek nas spodbuja, da smo povezane z misijonarji in misijonarkami z žrtvicami in molitvijo. Tudi članice liturgičnega krožka so zelo goreče in

Naše novinke s papežem Janezom Pavlom II.

iznajdljive. Tako so preskrbele na primer, da smo že večkrat molile rožni venec v naših domačih jezikih. O, kako lepo je moliti in peti v jeziku, ki nas ga je naučila naša mama! Čudovito pa je tudi dejstvo, da smo združene ob njem, ki pozna jezike in živi z nami!

Vsa vzgoja, ki jo prejemamo tu v noviciatu, je seveda le nadaljevanje tiste, ki smo jo prejemale od naših sester v dragi domovini. Hvaležne smo jim, da so nas v preprostosti in z veliko ljubeznijo naučile prvih korakov hoje za Kristusom.

Naj omenimo na tem mestu tudi zaklad, ki ga imamo tukaj v naši hiši. Od meseca julija biva z nami tudi m. Margherita Sobbrero, ki je bila 25 let članica vrhovnega sveta družbe. Najprej je bila več let vrhovna tajnica, potem pa vrhovna vikarija. Njena prisotnost je za nas velik božji dar. Poznala je prve salezijanske predstojnike in predstojnice. Vse bogastvo, ki si ga je pridobila v svojem življenju posreduje tudi nam. Z velikim veseljem nam pripoveduje spodbudne besede in zglede in svoje velike življenjske izkušnje. Iz vsake njene besede diha preprostost, skromnost in svetost. Kar čutimo, da nam jo je poslala materinska skrb Marije Pomočnice, ki želi narediti iz nas prave Hčere Marije Pomočnice in Kristusove neveste, da bomo znale z ljubeznijo skrbeti za mladino in jo voditi k njemu.

Velik pomen za naš noviciat je tudi bližina centra naše družbe. Še

več! Smo tudi v bližini sv. očeta. Koliko nepozabnih srečanj z njim smo bile že deležne! Že prvi dan, ko smo prišle sem, ker je bila prva sobota v mesecu, smo na dvorišču njegove poletne rezidence skupaj z njim molile rožni venec. Enako prvo soboto v septembru! Bog pa nam je pripravil še eno posebno milost, ki je bila višek vseh, ki smo jih prejele do sedaj v Rimu: 25. avgusta smo se namreč udeležile papeževe sv. maše v njegovi privatni kapeli. V tistem jasnem jutru smo se napotile že precej zgodaj proti rezidenci sv. očeta, oddaljene od noviciata kakih 25 minut hoje. Hodile smo v tihi zbranosti in naše pričakovanje je z vsakim korakom raslo. Švicarska garda nas je rada sprejela, saj smo bile že najavljene. Papežev tajnik nas je spremljal v kapelo, kjer smo našle sv. očeta klečečega pred tabernakljem. Nekaj izrednega se začuti ob pogledu na Kristusovega namestnika, globoko zatopljenega v molitev. To je spodbudilo tudi nas, da smo se s še večjo zbranostjo pripravile na sv. mašo, ki jo je sv. oče daroval s šestimi somaševalci. Kakšna radost! Jezus se je daroval za nas in je prišel v naše srce po rokah njegovega namestnika! Prepričane smo, da nam je Bog v obilju delil svoje milosti, saj smo ga v tistem trenutku prosile za vse namene: spomnile smo se tudi vseh naših dragih v domovini. — Po sv. maši smo se zahvalile Bogu za ta neprecenljivi dar s pesmijo, ki je zadonela tokrat v poljščini. Z nami je bila

Novinke v Castelgandolfu pri Rimu

namreč tudi poljska sestra. Lahko je misliti, kako se je papežu razširilo srce, ko je slišal domačo pesem. To je pokazal s svojim prodirnim pogledom in nasmehom. — Iz kapele smo šle v dvorano, kjer smo ga v polkrogu pričakovale. Ko smo

zagledale „belega očeta“, smo mu glasno zaploskale. V svoji preprostosti se je približal in začel pozdravljati vsako posebej. Ne da se povedati, kakšna sreča nas je navdajala, ko se je sv. oče približal nam Slovenkam. Stisnile smo se

skupaj, da bi dobro slišale vsako besedo namenjeno nam. Iz našega slovenskega pozdrava je spoznal, da smo Slovenke, ter nam s svojim odgovorom: „Slovenija — Ljubljana“ potrdil, da pozna našo domovino. Ob stisku roke je vsaki posebej ostal v srcu nepozaben spomin, v dlani pa lep rožni venec od sv. očeta.

To je na kratko in skromno opis našega noviciata, ki pa ne obstoja samo v praznikih in lepih srečanjih, ki so dar božje ljubezni do nas. Zavedamo se, da moramo znati tudi me z našim vsakdanjim trudom in zvestobo, tudi v težavah, ki nikjer ne manjkajo, pripraviti naš dar Kristusu kot odgovor na Njegovo ljubezen do nas. Če bi vas hotele seznaniti z vsem, bi morale napisati nov članek, ki bi pa zanimal morda le ožje „publiko“, tiste mlade, ki jih zanima naš poklic. Upamo, da jim bomo lahko ustno povedale, ob srečanjih na duhovnih vajah na Bledu.

s. Zvonka
s. Simona,
s. Angelca

VATIKANSKI KONCIL IN SALEZIJANCI

Minilo je 20 let, odkar je pričel drugi vatikanski vesoljni cerkveni zbor. Odprl ga je slovesno 11. oktobra 1962 v baziliki sv. Petra papež Janez XXIII. Na koncilu so bili navzoči in pridno delali tudi salezijanski kardinal Raul Silva Henriquez in še okrog 35 salezijanskih škofov, med njimi Vladimir Borič, sin hrvaških staršev iz Punta Arenasa v Čilu in Poljak Anton Baraniak.

S kardinalom Silvo je prišel na koncil tudi njegov strokovnjak za teološka vprašanja, sedanji vrhovni predstojnik salezijanske družbe, Egidij Viganò.

Glavni urednik italijanskega Salezijanskega vestnika se je takole pogovarjal z Egidijem Viganajem o koncilu:

1. Kako ste doživljali koncil? Kakšni vtisi so vam ostali v spominu o tem dogajanju? Se spominjate kakega posebnega dogodka?

To so bila štiri leta življenja, polnega spominov in vtisov. Koncil sem doživljal kot pravo duhovno avanturo. Dejavno sem se udeležil vseh štirih zasedanj, od prvega do zadnjega dne, ker me je kardinal

Silva dal imenovati za „izvedenca“. Kot tak sem pomagal njemu, čilenski škofovski konferenci in skupinam južnoameriških škofov, vseh je bilo okrog sedemdeset, ki so se sestajali za študij dokumentov. Največji vtis je napravil name kakovostni skok, ki ga je naredila Cerkev. Med najlepše vtise pa bi prištel prizor, kako so se sestajali cerkveni predstavniki vseh narodov sveta in to tako zelo drugače, kakor se dogaja na sestankih Združenih narodov v New Yorku. Na teh zasedanjih škofov je bilo čutiti njihovo zaskrbljenost in prizadevnost s težkimi vprašanji človeka in kako mu pomagati k dostojanstvu, svobodi, veri... Pri tem ne morem pozabiti velikih koncilskih papežev, kot sta bila Janez XXIII. in Pavel VI. Ostal mi bo v spominu veliki govor Janeza XXIII. o upanju sveta, potem zavest zbornosti škofov, ki so se lotili koncilskega dela neodvisno od pripravljenih osnutkov, potem dveh velikih pastoralnih bitk: o mestu Matere božje v Cerkvi in o znameniti izjavi glede verske svobode, v kateri je strnjeno razmerje med Cerkvijo in svetom.

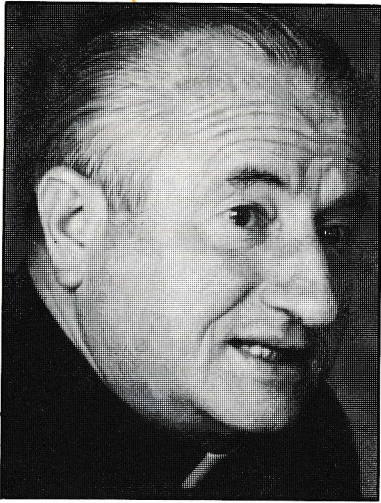
2. Katere usmeritve koncila menite, da so najbolj vplivale na sedanjih nauk o Cerkvi in na pastoralno delo?

Praden bi govoril o usmeritvah, načelih in podobno menim, da je treba poudariti skoraj otipljivo navzočnost Svetega Duha. Po njem smo zaznali, da se pričinja nova doba pastoralnega dela, ki sloni na viziji Cerkve kot skrivnosti in ne toliko kot ustanove. Cerkev smo dojeli kot zakrament za ljudi. In potem poudarek na človeka, na njegovo dostojanstvo in na njegovo potrebo po razodetju smisla življenja. Pavel VI. je v sklepnih homilijah na zadnjem zasedanju izrekel znameniti rek: „Koncil se je obrnil — ne skrenil — k človeku.“ Po mojem mnenju sta dve veliki dejstvi, na katerih slonijo vse prenovitvene smernice: Cerkev kot skrivnost in človek kot božja podoba. To je bilo delo Svetega Duha.

3. Katere koncilске smernice so najbolj vplivale na redovno življenje in še posebej na salezijansko?

Predvsem gre za poudarek na cerkvenosti redovnega življenja, kar pomeni vključenost redovnikov v življenje krajevne Cerkve.

Vrhovni predstojnik Egidij Vigano

Kar zadeva salezijance, pa je spoznanje izvirnosti dejavnega redovnega življenja. To pomeni, da se posvetitev v redovnem življenju ne more doseči samo z molitvenim, temveč tudi z apostolskim življenjem in delovanjem..

4. Če ne bi bilo koncila, bi bila danes Cerkev bolj duhovno bogata ali pa morda bolj nebogljena?

Ne morem si predstavljati prihoda tretjega tisočletja brez drugega vatikanskega zbora. To je bil dogodek, važnejši kot odkritje atomske energije. Nedvomno bi Sveti Duh po kakšni drugi poti prenovil Cerkev, toda ne vem, katera druga pot bi bila boljša od koncilске. Če bi iz današnje Cerkve izključili sklepe drugega vatikanskega zbora, bi najbrž zaostajali za cela stoletja.

5. Pravijo nekateri: konec je koncilске utopije. So skupine, ki se s svojo držo in miselnostjo vračajo v predkoncilsko dobo. V koliki meri je salezijanska družina usvojila koncil?

Predvsem bi dejal, da je drugi vatikanski zbor onemogočil kakršnokoli „restavracijo“, kar pomeni povratek k „staremu režimu“. Spravljati v življenje karkoli iz preteklosti se mi zdi, da si morajo umišljati samo tisti, ki ne upoštevajo zgodovinskega poteka in ustvarjalne moči Svetega Duha.

Kar zadeva salezijansko družino, smo se vključili v tek drugega vatikanskega zbora s svojim posebnim, 20. vrhovnim občnim zborom. Usvajanje koncilskega duha v celotni salezijanski družini je še v teku. Veliko je bilo že storjenega, veliko še ostaja. Vsekakor je volja v polnosti sprevesti koncilski nauk in miselnost.

6. Pred kratkim ste sklicali 22. vrhovni občni zbor salezijanske družbe, ki ima za glavno temo pripravo konstitucij za dokončno potrditev. Pri tem delu boste še upoštevali koncilске smernice, ali pa morda samo določbe cerkvenega zakonika, ki bo v kratkem izšel?

Predvsem bi dejal, da je novi zbornik cerkvenega prava sad koncila, je torej prežet s koncilskimi nauki in vrednotami. Kar pa zadeva naš prihodnji zbor, je to sklepni dogodek petnajstletnega potekanja, s katerim se bo naša družba dokončno vključila v načela in smernice drugega vatikanskega koncila, bo torej po svoji naravi koncilski.

7. Če bi znova podoživljali koncilsko dobo, ne več kot izvedenec, temveč kot vrhovni predstojnik salezijancev, za katere smernice bi se zdaj odločili?

Seveda, ko sem živel s koncilom, nisem mislil, ne sanjal, ne se bal, da bi kdaj prišel do te odgovornosti, ki jo imam sedaj. V misli na koncil bi zdaj poudaril štiri ali pet stvari, ki se mi zdijo važne in zelo usmerjevalne. Najprej, koncil je bil trenutek upanja. V družbi in v salezijanski družini živimo z občutkom jutranje in ne večerne zarje. To se mi zdi zelo važno.

Drugo, kar bi podčrtal za salezijansko družbo in družino je novo pojmovanje odnosov med Cerkvijo in svetom, kar je dosežek koncila.

Tretje, kar je zelo važno, je pomembnost laičnosti zemeljskih stvarnosti in obenem krstnega splošnega duhovništva vseh, po katerem je božje ljudstvo sredi zgodovine človeka. Z drugimi besedami, krščanstvo ne ločuje ljudi, ne nasprotuje zemeljskim stvarnostim, temveč jim daje smisel, jih povezuje v višje vrednote in jih posvečuje za končni cilj.

Na četrtem mestu bi rad poudaril pedagoško razsežnost, ki jo hoče koncil v pastoralnem delovanju.

In še, rad bi poudaril ponovno vrednotenje in posodobitev hoje za Kristusom, ki edina vodi k pravi svetosti.

BS 1982/14 – stk

Vrhovni predstojnik E. Vigano med rakovniško mladino 1982

VESELO PRAZNOVANJE GOSPODOVEGA ROJSTVA IN BLAGOSLOV V LETU 1983

VZGAJAJMO KAKOR DON BOSKO

verska vzgoja v 1. letu starosti

Verska ali religiozna vzgoja usposablja človeka za odnose z Bogom. Odnos človeka z Bogom se vrši na ravni osebe. Vemo, da so v Bogu tri osebe in da je Bog ustvaril človeka po svoji podobi in je tudi človek v prvi vrsti oseba.

Prva oseba, ki pride z otrokom v stik je mati (ali oseba, ki mater nadomešča). Med otrokom kot osebo in materjo kot osebo se izoblikujejo odnosi, ki jim pravimo osebni odnosi. Kakršni so osebni odnosi med materjo in otrokom, taki bodo tudi odnosi otroka do Boga kot osebe.

Prvi odnos otroka do matere na ravni osebe je odprtost otroka do matere. Otrok je v prvi vrsti ogroženo in nezaščiten bitje. Vse pa kar je ogroženo in nezaščiten, se skuša zapreti samo vase, da se tako obvaruje pred vsem kar ga ogroža in spravlja v nevarnost. Samo v primeru, da se otrok popolnoma čuti zavarovanega in zaščitenega ob materi, se ji popolnoma odpre in ji zaupa. V tem primeru pusti, da mati naredi z njim, kar misli, da je v danem trenutku najbolj potrebno in ustrezno, ga nahrani, umije, obleče, dene spat itd. Če se pa otrok čuti ogroženega in nezaščitenega, se brani, upira in hoče delati po „svoji glavi“. Tako upiranje, nasprotovanje in tmmoglavica so znamenje, da se otrok ne počuti dobro v družbi osebe, ki zanj skrbi. Ta oseba si ni znala pridobiti otrokovega zaupanja in zato se otrok brani in nasprotuje. Dostikrat naletimo na enoletne otroke, ki nočejo požirati hrane, temveč pihajo iz ust, zopet drugi se branijo, da bi jih kopali, tretji, da bi jih oblačili ali slačili in podobno. Vse take drže in taka dejanja so znamenje, da med otrokom in osebo, ki zanj skrbi vladajo neustrezni odnosi in da si ta oseba ni znala pridobiti otrokovega zaupanja, zato se ji otrok tudi ne preda in ne stori tistega, kar ta oseba od njega zahteva ali pričakuje.

Nikakor ne moremo govoriti o tem, da je tak otrok hudoben, tmmoglav in neubogljiv, lahko pa

rečemo, da so z otrokom nepravilno ravnali tako zelo, da otrok oseb, ki so okoli njega, ne sprejema, ker se čuti ob njih nezavarovanega in ogroženega. Tako otrokovo obnašanje kaže na vzgojne napake, ki so jih z otrokom v par mesecih otrokovega življenja že z njim naredili. Otrok je v redu, ali bolje rečeno je bil v redu, samo odrasli so z napačnim ravnanjem (niso znali otroku vzbuditi zaupanja in predaje) izključili ali zamorili otrokovo zaupanje in občutje zaščitenosti.

Tukaj nam ne gre toliko za to, da bi obravnavali učinke otrokovega nezaupanja do okolice v socialnem pogledu in njegovi pripravljenosti za učenje, temveč hočemo pokazati slabe učinke za religiozno vzgojo.

Verska vzgoja naj bi pripeljala otroka do odprtosti, predanosti, zaupanja in celo do ljubezni do Boga na ravni osebe (svobodnega odločevanja). Za to je nujno potrebno otrokovo prepričanje, da mu ta oseba, kateri se odpira, se ji predaja, ji zaupa in jo ljubi, hoče dobro. Če otrok čuti, da mu Bog ne želi dobro, se bo v moči nagona samoobrambe odvrnil od Boga in se ga bo bal. Dosegli bomo prav nasprotno od tega, kar terjata prva božja zapoved „ljubi Gospoda svojega Boga“.

Otrok ne more navezati naravnost osebnih odnosov do Boga, ker Bog ni dosegljiv za njegovo naravnostno izkušnjo. Otrok izoblikuje najprej osebne odnose do ljudi, ki so okoli njega, zlasti do matere. Te osebne odnose potem prenese (transfer = prenos) na Boga. Če je otrok navajen, da ima rad svojo mater, da mati da otroku občutiti svojo ljubezen, potem otrok iste izkušnje prenese tudi na Boga in vzame model odnosa do svoje matere za model svojega odnosa do Boga. Če pa otrok ne občuti ljubezni svoje matere, ali pa se zaradi neustreznega ravnanja celo od nje odvrne, potem bo otrok svoj negativni odnos do matere

prenesel tudi na svoj odnos do Boga. Otrok ni „brezbožen“, pač pa je model obnašanja matere do otroka in otroka do matere nespodoben, da bi služil za osnovo otrokovega odnosa do Boga. Tako se dostikrat dogaja, da otroci iz dobrih krščanskih družin, kjer je versko življenje na višku, ne sledijo zgledu svojih staršev, ker so starši, zlasti matere imele nepravilen osebni odnos do svojega otroka in niso znale v otrokih zbuditi zaupanja, predanosti in ljubezni do sebe.

Nujno potrebno je, da si mati prizadeva z vsemi sredstvi, da jo ima otrok rad, da se ji odpre, da ji zaupa. Ta ljubezen, odprtost in zaupanje so potem osnova, da otrok ljubi, se odpira in zaupa Bogu. Kolikor večja je ljubezen matere do otroka toliko bolj globoka in široka je osnova, na kateri bo otrok zgradil svojo ljubezen in zaupanje do Boga.

In še na nekaj je treba opozoriti. Mati je v večini primerov tista, ki otroku pokaže pot do Boga ali ga opozori nanj. Materino navajanje na Boga je toliko bolj učinkovito, kolikor bolj otrok ljubi mater. Otrok je namreč prepričan, da mu mati govori o Bogu zato, ker ga ima rada in mu hoče s tem koristiti. Če pa mati otroka nima rada, pa mu kljub temu govori o Bogu, je zelo verjetno in mogoče, da otrok tega sporočila ne bo sprejel, ne zato ker je „ateist“, temveč zato, ker mu o Bogu govori oseba, do katere otrok nima zaupanja in je otrok ne ljubi. In če otrok matere ne ljubi, ji tudi ne verjame.

Nepravilni odnos matere do otroka zlasti v prvem letu življenja, ko je otrok popolnoma navezan na mater (še ne zna govoriti in ne more hoditi) ne škoduje samo njegovemu človeškemu razvoju (otrok se ne pusti vzgajati), temveč moti odnose otroka do Boga in onemogoča izoblikovanje osebnostnih odnosov med otrokom in Bogom.

Valter Dermota

DON BOSKO NA HRVAŠKEM

POSVETITEV NOVE CERKVE V ZAGREBU

Medtem ko smo 23. novembra praznovali 81-letnico prihoda salezijancev v Slovenijo na Rakovnik v Ljubljani in 60-letnico samostojne salezijanske inšpektorije v Jugoslaviji, so 5. septembra v krogu z vrhovnim predstojnikom Egidijem Viganom praznovali naši hrvaški sobratje proslavili 60-letnico salezijanskega delovanja na Hrvaškem.

Niso se omejevali zgolj na akademijo in bogoslužno obhajanje te znamenite obletnice, temveč so jo ovekovečili z izgraditvijo nove cerkve v čast Svetemu Duhu v zagrebškem predmestju Staglišču. Posvetil jo je zagrebški nadškof dr. Franjo Kuharič ob navzočnosti vrhovnega predstojnika Egidija Viganaja, hrvaškega in slovenskega inšpektorja, obeh višjih inšpektorjev, drugih salezijancev in številnih vernikov.

Salezijanci so prišli v Zagreb na željo zagrebškega nadškofa Antona Bauerja 1. avgusta 1922. Prevzeli so upravo internata za gimnazijo v Vlaški ulici 38.

Na svečani akademiji je prvi inšpektor hrvaške inšpektorije, ki je bila ustanovljena pred 12 leti, Nikola Pavičić, med drugim takole prikazal salezijansko delo v teh 60 letih:

„Pregovor pravi: Lux ex Oriente – Luč z Vzhoda, vendar je salezijansko delo prišlo k nam z Zahoda. Iz Italije je prišlo v Slovenijo in iz Slovenije na Hrvaško. Prinesli so ga trije slovenski salezijanci pionirji: Alojzij Kastelic, Ivan Zajc in Štefan Ošljaj. Naše salezijan-

Med somaševanjem v novi cerkvi Svetega Duha v Zagrebu: vrhovni predstojnik E. Vigan s hrvaškimi in slovenskimi sedanjimi in bivšimi inšpektorji

sko delovanje bi mogli strniti v tri razdobja: Prvo, ko so našo salezijansko njivo orali izključno slovenski salezijanci. K prvi trojici moramo pridružiti še: Al. Val. Kovačiča, Ivana Perovška in Josipa Tkalca.

K drugemu razdobju spada vzajemno delo slovenskih in hrvaških salezijancev. Med prve Hrvatov, ki so se pridružili Slovincem, je treba omeniti: Srečka Radmana, Dragutina Brumca, Franja Gulešiča in tega, ki vam govori (Nikola Pavičića).

V tretje razdobje spada delo zgolj hrvaških salezijancev, ko smo dosegli svojo lastno provinco in

prevzeli nase celotno breme in vso odgovornost dela, ki traja že 12 let.“

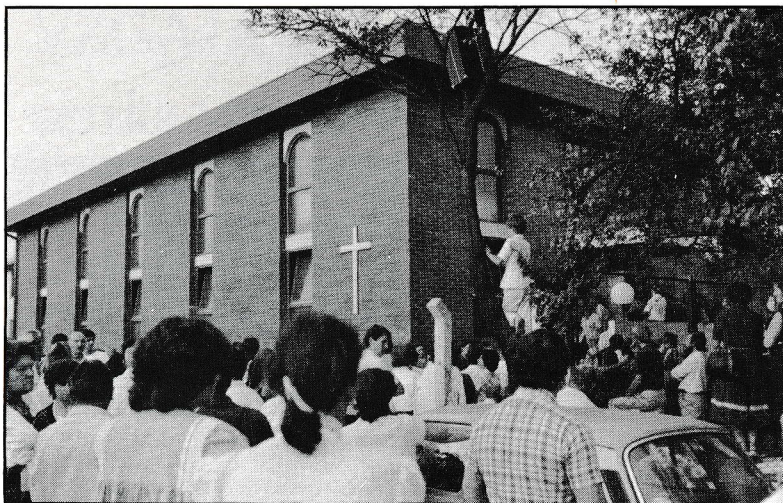
V teh šestdesetih letih se je salezijansko delo razširilo najprej med najbolj revno mladino na predmestje Zagreba, na Knežijo, kjer so postavili lep Mladinski dom (1929), med vojno cerkev Marije Pomočnice, zdaj lepo prenovljeno. Mladinski dom, čeprav ni več v salezijanskih rokah, še danes služi mladini, cerkev Marije Pomočnice z domom bogoslovcev je postala župnija in center krščanske duhovnosti.

Iz Zagreba so se don Boskovi sinovi razširili v Split in prevzeli vzgojo in skrb za sirote v zavodu Martinis-Machi (1936–1945).

VABIMO NA DON BOSKOV PRAZNIK

VSE ČLANE SALEZIJANSKE DRUŽINE, VSE DON BOSKOVE PRIJATELJE, ČASTILCE MARIJE POMOČNICE, MOLIVCE ZA DUHOVNE POKLICE IN VSE, KI SO KRŠČANSKO ZAVZETI ZA MLADE, VABIMO K PRAZNOVANJU »OČETA IN UČITELJA«, SVETEGA JANEZA BOSKA. SLOVESNO BOGOSLUŽJE BO V NEDELJO, 30. JANUARJA 1983, OB 15.30 V SVETIŠČU MARIJE POMOČNICE NA RAKOVNIKU V LJUBLJANI.

Nova salezijanska cerkev v Zagrebu, posvečena Svetemu Duhu

Medtem pa je v predmestju Zagreba, v Podsusedu zraslo novo mladinsko in župnijsko središče s cerkvijo sv. Janeza Boska. Začela

so vojna leta. Poklici so se vzgajali v Marijinem Dvoru pri Daruvarju (1941–45) potem v Badljevini (1945) in v Križevcih skupaj s

Slovenci (1959–1972).

Po vojni je postala Reka hrvaško pristanišče, salezijanski zavod pa vzgojni zavod za poklice tako hrvaške kot slovenske (1966).

Salezijansko pastoralno delo se je vedno bolj širilo po Zagrebu in po raznih mestih Hrvaške, najprej v Zadru, znova v Splitu, na Reki, Opatiji in leta 1980 celo v Belem Manastirju.

Od prvih štirih hrvaških salezijancev pred 2. svetovno vojno je danes število naraslo na več kot 100 sobratov, zgradili so že pet cerkva, vodijo nad 20 župnij, noviciat, versko srednjo šolo in uspešen center za katehezo in izdajanje salezijanskega tiska.

Bratski hrvaški provinci želi ljubljanska inšpektorija na mnoga leta za uspešno oznanjevanje evangelija v don Boskovem duhu!

stk

ZELENA VEJICA OBČESTVA

„S petjem slavimo Gospoda, z ubranim petjem tudi druge pripravimo h globljemu doživetju nedeljskega bogoslužja.“

Cerkveni pevski zbor je zelena vejica v župnijskem občestvu! Tako mi je zatrjeval Maks Pavšek z Galjevice v Ljubljani pod Rakovnikom, ki letos ocenjuje 45-letni staž pri cerkvenem pevskem zboru v romarski cerkvi Marije Pomočnice na Rakovniku. Gre skoraj za polstoletno sodelovanje pri pevskem zboru. Koliko vaj, nastopov, prijetnih in neprijetnih doživetij, graj, pohval . . . Kdo bi mogel vse naštet.

Maks je bil v rakovniškem zboru od vsega začetka, ko ga je oblikoval zdaj že rajni duhovnik in zborovodja Silvester Mihelič. Prenekaterikrat ga je moral reševati, da ni povsem propadel. Sicer pa ima sleherni cerkveni zbor svojo posebno zgodbo. Vnetega pevca zaboli v srcu, ko se ta ali oni odloči: Me ne bo več k petju ne k vajam. Pevca najbolj zaboli, če se trudi, žrtvuje, potem pa ves trud zvedeni ob slabem nedeljskem petju. Kolikokrat je treba tudi prerasti slabo voljo, ko je „korovska Cerkev v vojni“.

„V tistih prvih začetkih našega zbora je bil svet vse drugačen kot

dandanašnji; ljudje so različni od rodu do rodu, od vojne do vojne, v osnovi pa vselej isti – dobri in manj dobri. V tisti izvirmi izdaji rakovniškega zbora nas je bilo nekaj nad trideset pevcev. Vaje smo imeli dvakrat, po potrebi tudi trikrat na teden. Vsi mladi in zavzeti za cerkveno pesem. Bilo je več časa kot danes, ko nas vse obgrizuje čas in sto skrbi – za hišo, avto, vikend, organizacijske, poslovne, poklicne, družbene in družinske obveznosti.

Maksu je ostal v svežem spomину prvi zborovodja Mihelič, njegova natančnost, doslednost, urejenost, disciplina. Veliko ljubezni do glasbe in petja so pokazali tudi Martin Jurčak, zdaj že rajni Franc Mihelčič in še posebno Anton Rožmarič. „Vsi zborovodje, kar se jih je zvrstilo v teh 45 letih, so si prizadevali, da bi cerkveni pevski zbor postal stmjena skupnost zavzetih sodelavcev pri nedeljskem in prazničnem bogoslužju. Ubrani pevski zbor je vselej zelena vejica župnijskega občestva.“

Kaj to pomeni? Člani zbora se zavzeto udeležujejo pevskih vaj, saj samo ubrano petje lepša bogoslužje in druge pripravi h globljemu verskemu doživetju. Največja nagrada in dovršenost pa more biti le sad prizadevanja vseh pevcev.

„Nikdar se nisem oziral na to, koliko je ljudi pri maši, pri kateri smo cerkveni pevci peli. Menim, da je to moja, naša nedeljska maša, pri kateri sodelujem tako, da pojem, s pesmijo dajem Bogu dolžno čast. Kajpada, pevcem nam tudi gode, če nas kdaj pa kdaj kdo pohvali. Že veliko rodov pevcev sem preživel, tako je trdno moje spoznanje, sporazumevanje, potrpljenje in popuščanje – tega zadnjega mi je večasih manjkalo. Vsi morajo imeti isti cilj – častiti Boga.“

Maks je vključeval v pevski zbor vso družino, otroke in ženo. Njegov zgled je vztrajno vabil tudi druge. Sedaj ima za sabo že sedem križev, a še vedno je pokončen in svežega spomina na mladostna leta, ko je bilo na rakovniških igriščih in dvoranah razgibano življenje, veliko petja, godbe, iger. Tudi sam je bil navdušen igralec na odru, godbenik pri instrumentalni godbi na pihala, pa navijač in igralec na igrišču. Med vojno so ga italijanski vojaki internirali za eno leto, preostala leta je preživel doma.

„Kot bi trenil z očesom, tako hitro so zdrvela ta lepa, lepša in najlepša leta. Toliko lepih doživetij se je zvrstilo. Kam je vse to šlo? Koliko pevcev, dobrih in plemenitih ljudi, pa tudi takih, ki so se povsem obrnili po vetru in jih ni več blizu cerkvi. Meni pa ni žal za čas, ki sem ga preživel v rakovniški cerkvi, na koru in v klopeh,“ pravi trdno Maks.

ce

NOV MARIJIN SVETILNIK NA OBALI

Marija Pomočnica je „zavzela“ na naši obali še župnijo – Škofije. Na pobudo dveh njenih velikih častilcev, ki ne želita biti imenovana, je prišla iz Pirana, Portoroža, Lucije, Kopra in Strunjana. Zdaj kraljuje s svojim lepim kipom med svojimi verniki.

Po celonočni obupni vožnji iz Visokega v Hercegovini sta Marijina častilca prišla v Škofije in cel dan posvetila pripravi na praznik Rožnovenska Matere božje.

Lepo okrašen kip Marije Pomočnice in slavnostno opremljena cerkev je sprejela vernike za slovesno mašno daritev, ki jo je imel inšpektorialni vikar Stanko Hočevanar. Z njim sta somaševala župnik Janez Ulaga in Mirko Simončič. Prižgan je bil nov svetilnik Marijinega češčenja na slovenski obali. Lepo petje zborja je slovesnost povzdignilo. Z blagoslovom kipa Marije Pomočnice se je slavje sklenilo.

Zadnjo nedeljo oktobra, štiriindvajsetega, ko se še posebej spominjamo in priporočamo Mariji

Marija Pomočnica na Škofijah

Pomočnici, so se vernikom v Škofijah pridružili še verniki iz Pirana pod vodstvom njihovega župnika

Vinka Črnigoja in še delegacije iz Portoroža, Lucije, Strunjana in Kopra. Pred izpostavljenim Najsvetejšim so imeli uro molitve z rožnim vencem. Slovesnega somaševanja so se potem udeležili krajevni župnik, frančškanski župnik iz Strunjana Franci Seničar in minoritski gvardijan iz Pirana p. Benjamin. Priložnostno homilijo je imel župnik Vinko Črnigoj. Govoril je o Mariji Pomočnici, Devici misijonarski, navdihovalki don Boskovih misijonarjev in misijonark. Za darovanje so se zvrstili pred oltarjem predstavniki omenjenih obalnih župnij. Bilo je veliko spovedovanja in obhajil.

Po molitvi in eharistiji so se romarji zbrali v župnijski dvorani, kjer jih je pogostil župnik Janez Ulaga. Ozračje je bilo navdušeno in veselo. Bratske vezi so se trdno povezale.

Za slovo jim je Marija Pomočnica razgnila oblačno nebo in jim pokazala toplo sonce.

stk

IZ DRUŽINE MOLIVCEV ZA POKLICE

Pred kratkim me je neki naš sobrat vprašal: „Ali bo še kaj molivcev, ko v vsakem molitvenem mesečnem namenu sporočaš, da so mnogi že odšli v „lepše življenje“...? Naj vsem v tolažbo povem, da se vedno prijavljajo novi in to mnogo v večjem številu, kot pa je tistih, ki so odšli v večnost. Prepričan pa sem tudi, da vsi dobri molivci, ki so odšli k Bogu, tam pri Njem še nadaljujejo svojo molitev za duhovne poklice in njihova molitev je gotovo tudi bolj uspešna, saj so pri Tistem, ki nam je naročil, naj „prosimo Gospodarja žetve, da pošlje delavcev na svojo žetev“...

Naj vam navedem samo dva primera delavnosti novih molivk iz Štajerske. Prva mi piše: „Vesela sem in srečna, da morem z vašo molitveno družino skupaj moliti za nove duhovne poklice. V tem vidim svoje poslanstvo v Cerkvii na Slovenskem...“ V kratkem času mi je že prijavila 30 novih, katere zbira vsak teden pri sveti maši ob četrkih in skupaj molijo za nove duhovniške poklice. Iz Bele krajine mi piše neka mati: „Odkar smo zvedeli za vašo molitveno družino in smo se vam pridružili, se vsako nedeljo zbiramo v naši podružni cerkvi, ker smo precej oddaljeni od farne cerkve, in skupno molimo za

nove duhovniške in redovniške poklice.

Posebno pa se še žrtvujejo v ta namen bolni in ostareli molivci, ki Bogu vsak dan z veseljem darujejo svoje trpljenje za nove poklice. Mnogi mi tudi večkrat pišejo, koliko lažje prenašajo svojo bolezen, ko se zavedajo, da s svojim trpljenjem prosijo Boga za nove duhovne poklice, ki jih zadnje čase tako potrebuje Cerkev na Slovenskem. V adventnem in božičnem času, ko so dolgi večeri, se po mnogih družinah še moli rožni venec. Ne pozabimo, da bomo v tem času tudi z molitvijo rožnega venca prosili Gospoda za nove duhovne poklice!

J. P.

VEZILO ZA LETO 1983

POSPEŠIMO KRŠČANSKO RAST POSAMEZNIKOV
IN SKUPNOSTI TAKO, DA PRENOVIMO IN POGLOBIMO
V SALEZIJANSKEM DUHU VZGOJNO VREDNOST
DUHOVNEGA VODSTVA

SALEZIJANCI PRI KAPELI

Letos (1982) je minilo 50 let, kar so salezijanci prišli h Kapeli in tam ustanovili Dom sv. Jožefa. V Meškovi župnijski kroniki je 1932 zapisano: „Salezijanci so prišli h Kapeli in sicer 15. januarja. Prevzeli so takoj poučevanje verouka.“ (In to na šoli v Radencih, ker je kaplan Škofič bil preobremenjen. J. K.) Nič pa ni zapisano o dogovarjanju z župnikom in s teto. Nekaj je že bilo zapisano v Salezijskem vestniku 4/1980, str. 4–5. Več pa je napisano v Kroniki salezijskega dela v Pomurju 1912–1982, ki je že pripravljena za tisk in bo obsegala okoli 200 strani. Opisane so vse salezijske postojanke: Marijanišče v Veržeu, Martinišče v Murski Soboti, Razkrižje in Kapela. Nobene teh postojank danes nimamo, pač pa imamo v upravi 4 župnije: Veržej, Dokležovje, Kapela in Radenci. Nekaj malega ima vsaka župnija v tej kroniki. Več pa je oziroma bo v župnijskih kronikah. Lani (1981) je izšla Kronika župnije Veržej. Pripravljena je že Kronika župnije Dokležovje in bo do novega leta izšla. Za Kapelo in Radence v eni knjigi pa je v pripravi.

Zakaj in kako je prišlo do salezijske postojanke pri Kapeli

Nekaj o tem je bilo že zapisano v Salezijskem vestniku 4/1980. Tam piše v uvodu članka: „V letih okoli 1930 je vrhovno vodstvo naše družbe naročilo, naj vsaka inšpektorija poskrbi za hišo, kjer bi bolni sobratje našli primerno oskrbo. Hiša naj bo v zdravem kraju in da bo v bližini zdravnik. Takratni inšpektor dr. Walland je to sobratom sporočil in prosil, naj sporoči inšpektoratu, če ve kdo za primerno hišo. Pri Kapeli je takrat živel Kristina Cobelj, vdova po mojem stricu (bratu moje matere), ki je umrl 1925. Hišo z nekaj zemlje sta kupila ob svoji poroki 1914 in nadaljevala z gostilno do 1924. Gostilna je bila že v prejšnjem stoletju znana pod imenom: „Gostilna v Zidu.“ Hišo sta dala postaviti brata Andrej in Martin Kaučič in sicer v prvi polovici 19. stoletja. Zgradila sta si jo za leta svojega

pokoja. Martin je res prišel kot upokojeni kaplan od Male Nedelje in živel v hiši od 1812 do 1826, ko je umrl. Andrej pa ni imel časa za pokoj, umrl pa je tudi leta 1826 v Grazu in je tam pokopan.

Ker stric in teta nista imela otrok, posvojenka pa je po stričevi smrti tudi umrla, ni bilo naslednika. Stric mi je večkrat rekel, da bi bil vesel, če bi hiša po njuni smrti zopet prišla v duhovniško last. Leta 1926 sem kot bolnik TBC od spomladi do jeseni bil pri Kapeli. Potem pa med šolskim letom (1926–1929) v Veržeu, med počitnicami pa pri Kapeli.

Naslednje je prepisano iz Kronike za Kapelo in Radence, ki jo pripravljam za tisk, ker je letos minilo 50 let prihoda salezijancev h Kapeli, prihodnje leto (1983) pa bo preteklo 50 let od smrti župnika Martina Meška, ki je bil župnik 46 let in ravno 46 duhovnikov je bilo na pogrebu in vsak je dobil 10–kronski zlatnik s prošnjo, da opravi za pokojnega mašo.

Dogovarjanje leta 1931

Takratni inšpektor Walland se je z vlakom pripeljal v Veržej, kjer sem kot bogoslovec bil na počitnicah. H Kapeli pa sem s kolesom hodil na pogovore s teto, ki je bila pripravljena svojo hišo prepustiti salezijancem. Nekega dne v juliju ali avgustu smo se z inšpektorjem peljali h Kapeli, da bi se dogovorili najprej z župnikom nato pa še s teto. Salezijski kočijaž Jožko nas je peljal. V Moti smo zavili po bližnjici h Kapeli. Ko smo se pripeljali na vrh, sem kočijažu rekel, naj ustavi. Kočija je obstala pred Coblovo hišo, nekdanjo gostilno v Zidu. Inšpektorju je hiša ugajala, ker bi v začetku zadostovala, pozneje pa bi se kaj prezidalo in dozidalo.

Peljali smo se k župniku, starčku biseromašniku, ki je bil še vedno aktiven župnik. To je zmožgel, ker je imel dobrega kaplana Marka Škofiča, ki je pozneje postal njegov naslednik. Mešku sem že prej povedal, kaj nameravajo salezi-

janci s Coblovo hišo. Zato ni bil presenečen, ko mu je inšpektor omenil, čemu smo se pripeljali h Kapeli. Meško se je iskreno razveselil novice, da bodo salezijanci prišli v njegovo faro, ker je vedel, da ne bodo čepeli samo doma, ampak pomagali kaplanu in njemu tako olajšali odgovornost za faro. Nato smo se peljali k teti, ki je za namen našega prihoda že vedela. Dogovarjanje ni bilo težko, ker je v svojih zahtevah bila skromna. Izgovorila si je stanovanje in oskrbo. Ponudila se je, da bo s pomočjo svoje služkinje še naprej vodila gospodinjstvo brez plačila. Rekla je samo, da bi ji včasih kupili kak predpasnik in čevlje za dom. Za svoj priboljšek si je izgovorila četrtino dohodkov iz sadovnjaka in brajd. Walland si je glavne točke zabeležil v notes in se zadovoljen odpeljal nazaj v Veržej, jaz pa sem do konca počitnic ostal pri Kapeli, da sva se s teto o vsem pogovorila. Sestavila sva tudi koncept darilne pogodbe. Kupno pogodbo je napravil odvetnik dr. Ladislav Pegan v Ljubljani, ki je v tistih letih zastopal salezijsko družbo pred oblastmi. Podpisana je bila 1. januarja 1932. Sklep o vpisu v zemljiško knjigo je bil izdan 12. maja 1932. Stroški so znesli 2685 din. Odvetnik pa je sprejel samo dejanske pisarniške stroške v znesku 547 din.

Tako je nekdanja gostilna v Zidu postala last salezijske družbe, ki je v hiši ustanovila Dom sv. Jožefa za bolne salezijance.

Previdnosten je bil vpis v pogodbi in pozneje v zemljiški knjigi: „Prodajalka si izgovori pri kupovalki rešilno pravico po 1068 o. z. d. in kupovalka to pravico prodajalki izrecno prizna in dovoli pri vseh prodanih objektih vknjižbo te rešilne pravice v korist prodajalke Kristine Cobelj v Paričaku št. 32. To rešilno pravico si pa prodajalka izgovori le v primeru, če bi iz katerega si bodi vzroka kupovalka opustila na prodanem oziroma kupljenem objektu svoje delovanje.“

Na podlagi tega vpisa so Nemci leta 1941 teti pustili stanovanje in ji dajali 43 DM mesečne rente. Leta 1946 je bila hiša z vsemi zemljišči nacionalizirana in je postala last SLP (Splošno ljudsko premoženje). Teti pa so pustili njeno stanovanje in ji vso zemljo dali v dosmrtno hasnovanje.

Povečanje doma

Prvi ravnatelj Franc Vogrinčič je že leta 1933 začel s povečavo hiše. Gospodarsko poslopje z lopo so podrli in suh vodnjak zasuli. S hišo je bila povezana stiskalnica in svinjaki. Nad to zgradbo so nadzidali eno nadstropje in tako pridobili spodaj tri sobe, zgoraj pa pet. Po Vogrinčičevem proračunu bi znesla vsa dela 48.021 din. Koliko je stavba z gradbenim materialom stala, iz arhivnih virov ni razvidno. Vse stroške prezidave in nadzidave je plačal salezijanski inšpektorat. Mizarska dela so bila narejena v mizarskih delavnicah na Rakovniku.

Vogrinčič pa se ni brigal samo za gospodarske stvari, ampak je vso skrb posvečal bolnikom in okrevancem, ki so bili v hiši. Kupil je razne knjige o zdravju in boleznih in res lepo skrbel za bolne sobrate. Zadja leta je preživljal v kapelskem župnišču. Delal je rožne vence in Marijo častil z molitvijo rožnega venca. Umril je pri Kapeli 18. 11. 1972, star 77 let.

V vodstvu hiše sta se v prvih letih njenega obstoja vrstila najprej Vogrinčič do 24. 10. 1936, ko ga je nasledil Karel Podkubovšek. Ta je ustanovil neke vrste oratorij in čitalnico. Članov čitalnice je bilo 34. V letu 1939 je Podkubovška nasledil zopet Vogrinčič. Toda le dve leti je bil ravnatelj hiše.

Nemška okupacija v aprilu 1941 je ukinila tudi Dom bolnikov. Vogrinčič kot prekmurski rojak, je odšel v Mursko Soboto v Marti-

nišče. Matija Kuhar je odšel v Veržej, kjer so ga Nemci postavili za delovodjo v Klosterbetriebeu. Teta pa je po zaslugi vknjižene rešilne pravice ostala v hiši.

Po končani vojni 1945 – 1960

Vogrinčič se je že v maju vrnil h Kapeli. Nastanil se je v Domu in pomagal vikarju namestniku bolnega župnika Škofiča, ki se h Kapeli ni več vrnil. Dom sv. Jožefa je bil leta 1945 zopet prepisan na Jugoslovansko salezijansko provinco. Toda 1946 je bil z drugimi našimi zavodi nacionaliziran. Vendar so salezijanski bolniki v novi hiši ostali še do 1960, ko so bolnike preselili na Trstenik, ravnatelj Doma Ivan Špan pa je šel za župniškega upravitelja na Koprivnik.

Teta Kristina je tako leta 1960 ostala sama. Včasih jo je obiskal Vogrinčič, ki je po Kukovi smrti 1957 postal vikar namestnik, pozneje pa po Nemčevi smrti v Grazu, župniški upravitelj in to ostal do 10. 8. 1961. Začel je bolehati in njegovi obiski so bili vedno redkejši. Dva mlada salezijanska duhovnika pa si nista vzela časa vsaj za občasen obisk. V župnišče se ni marala preseliti. Ker pa je tudi sama vedno bolj slabela, se je leta 1967 preselila k svoji nekaj mlajši sestri Frančiki v Oblake pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah, kjer je našla skrbno negovalko v nečakinji Ivanki. Umrila je 13. decembra 1969, stara 85 let in je pokopana pri Sv. Lovrencu.

Salezijanci upravljajo kapelsko župnijo od 1949

Prvi salezijanec, ki je upravljal župnijo kot vikar namestnik odsotnega župniškega upravitelja Nemca, je bil zgoraj imenovani Franc Vogrinčič. Župnijo je upravljal do leta 1952, ko se je radi bolehnosti umaknil k Mali Nedelji. Po smrti svojega naslednika Kuka se je zopet vrnil na prejšnje mesto.

Zmogel pa je zahtevno delo le do 10. 8. 1961., ko ga je nasledil Vinko Sraka. On je začel s temeljito obnovo župnišča in sicer po Nemčevi zamisli. Delo je bilo zahtevno in drago, vendar je sedanje župnišče mnogo bolj praktično in uporabno kot je bilo pred vojno. Njegove nadaljne načrte je preprečila njegova tragična smrt. Podrl ga je vlak na Moti, ko je z motorjem prečkal železnico.

Njegov naslednik je bil Franc Levstek, ki je vodil župnijo zelo uspešno od 1966 do 1971, ko je postal ravnatelj na Rakovniku. Za njim je župnijo prevzel dotedanji kaplan Ignac Lebar vse do svoje smrti 6. avgusta 1980. Njegovo delo nadaljuje Ciril Koštric.

Vsak izmed dosedanjih salezijancev na kapelski župniji se je trudil za materialno obnovo cerkve in župnišča in za duhovno obnovo župnije. Namen tega članka ni opisovati njihove pridobitve, ampak le spomniti vse, da se je salezijansko delo pri Kapeli – tudi na župniji – začelo že pred 50 leti, leta 1932, ko so nekdanjo gostilno v Zidu spremenili v Dom sv. Jožefa.

Jože Kostanjevec

Z VAMI SMO ENA DRUŽINA SREČANJE STARŠEV SALEZIJANCEV NA RAKOVNIKU

Nedeljsko jutro 28. novembra so rakovniško skupnost poživili nasmejani obrazi staršev, ki so prišli k nam zato, da bi utrdili medsebojne vezi.

Prisrčno jutranje srečanje je popestrilo predavanje prof. Stanislava Duha, ki je s svojim čutom za razgovor in humor vrgel med poslušalce, posebno med bogoslovce vrsto zanimivih misli.

Vrhunec je srečanje doseglo s sveto mašo, pri kateri so sodelovali starši in bogoslovci. Začutili smo, da ni tisto kar nas

je zgolj simpatija ali želja po skupnem življenju, temveč Kristus, ki nam daje moč. Zaradi liturgičnega časa pričakovanja Gospodovega prihoda, ki smo ga s to nedeljo pričeli, so bile misli inšpektorja prof. Antona Koširja posvečene njemu, ki je prišel in še vedno prihaja, vendar le, če smo ga pripravljani sprejeti s srcem in življenjem.

Don Bosko je dejal, da morata v salezijanskem zavodu dobro delovati kapela in kuhinja. To se je s požrtvovalnostjo sester izkazalo

tudi tokrat. Pri skupnem obedu so se razvezali jeziki in se odprla srca, vse je pa povezovala pesem.

Mladi smo spoznali, da marsikomu leta niso vzela občutka za humor in prisrčen smeh. Starši pa so spoznali kanček našega življenja, v katerem se želimo čimbolj pripraviti na svoj poklic.

Z iskreno željo po ponovnem srečanju so se starši začeli razhajati. V stalni skrbi za boljši jutri so začutili, da jih vsakdanje dolžnosti kličejo k delu.

j. c.

V ŽELIMLJEM

Življenje v želimeljski skupnosti je vse od četrtega (25. 11. 82) dalje popolnoma izgubilo ozračje, ki ga ima večji del leta. Čas pričakovanja, nestrpnosti, živčnega pripravljanja, ko se vsakdo vzdigne nad vsakdanjost, da zadosti neki izredni zahtevi, je pred 29. novembrom preplaval vso skupnost.

Na prvo adventno nedeljo je naše pričakovanje dobilo novo razsežnost, zlasti pri mlajših članih naše skupnosti. Prihajali so starši, bratje, sestre in drugi sorodniki članov naše skupnosti. Večina jih je prišla že v nedeljo in so ob pomoči predstojnikov opravili duhovno obnovo. Nedeljski program smo zaključili ob televiziji, kjer smo spremljali našega vrhovne-

ga predstojnika na obisku v Sloveniji. Po zasebnih sobah v manjših skupinah pa so še pozno v noč tekli pogovori o najrazličnejših stvareh iz življenja tu v Želimljem ali doma. Zelo počasi so luči ugašale in smo odhajali v svoje prostore.

Drugi dan skupnega srečanja so se pridružili še tisti, ki niso mogli prej priti. Težišče dneva je bila slovesna maša, pred njo je še bila priložnost za razgovor s posameznimi vzgojitelji in nekakšno predavanje, ki ga je imel inšpektorialni vikar Stanko Hočvar. Pri obhajanju eharistije, ki jo je vodil inšpektor Anton Košir, smo posebno doživljali skrivnost Boga zgodovine. V svojem nagovoru je naglasil: „Kdo si je pred nekaj leti mislil, da bo nekoč v takem občestvu s posebnim namenom združen z brati in sestrami z vseh koncev Slovenije in Jugoslavije? “ Celotno bo-

goslužje je odgovarjalo, da nas je k temu vodila božja previdnost, Jezusov klic ter pripravljenost teh, ki so temu klicu sledili.

Slovesno kosilo so mnogi izrabili za razne zahvale: najmlajši svojim staršem, ravnatelj vsem navzočim, itd. Salezijanski značaj srečanja je pokazala glasba in petje, pri katerem so sodelovali prav vsi mladi člani skupnosti. Za smeh pa so poskrbeli gojenci s skeči in igro Skopuh.

Pred slovesom je neka mati dejala: „Veste, 29. november pričakujem vse leto. Kakor otroci odštevam dneve novembra in komaj čakam, da bom mogla v Želimlje.“ Podobno so čutili tudi drugi starši.

Za nas je bil to čas doživetja salezijanske družine in don Boskove prisrčne domačnosti.

V. J.

DON BOSKO IN MARIJA POMOČNICA

Mati Marjeta je po smrti svojega moža in Janezkovega očeta Mihaela pritegnila k vzgoji svojih otrok mater božjo Marijo in tako uresničila željo Jezusa Kristusa, da bi se Marija zavezala za ljudi, kakor če bi bili njeni lastni otroci.

1. Mati Marjeta v Marijini šoli

Mati Marjeta se je skušala preseeliti v Nazaret in opazovati, kako je Marija vzgajala svojega sina Jezusa. Tu se je naučila marsičesa: treba je vse male reči storiti iz ljubezni do Boga, saj so tudi male reči v službi božjega Sina Jezusa, treba je istočasno pomagati tudi drugim, ki potrebujejo pomoči, saj nas je Bog postavil v bližino potrebnih zato, da jim pomagamo v božjem imenu. In še bi lahko naštevali konkretne nauke, ki se jih je mati Marjeta naučila v božji družini v Nazaretu.

2. Vse, kar storimo otroku, storimo Bogu

Mati Marjeta je imela svojega sina Janezka po človeško rada, saj je bil izredno ljubeč, pameten in živahen. Mogoče je prav ta živahnost bila vir mnogih majhnih in velikih žalosti za mater Marjeto.

Ne smemo pozabiti, da je bila mati Marjeta vdova in je zato morala nositi dvojno življenjsko breme, tisto, ki je pripadalo njej in tisto, ki bi ga moral nositi njen mož. K temu je sedaj še prišla

otročka nagajivost in porednost sinov, posebno Janezka. Janezkove otroške razposajenosti so jo še posebno skrbele, ker ji je bilo izredno pri srcu, da bi zlasti njega dobro vzgojila, saj je bil prav njen sin.

Pri tem ji je učinkovito pomagala življenjska izkušnja matere Marije z Jezusom. Vse, kar je Marija storila zaradi Jezusa, je storila Bogu. Vse, kar je Marjeta storila Janezku, je storila Bogu, saj ji ga je Bog podaril v njeno varstvo.

Tak, rekli bi dogmatičen odnos matere do svojega sina, je dajal vsemu njenemu prizadevanju poseben čar globokih človeških odnosov, ki slonijo na neizmernih globinah božjih odnosov Stvarnika do svojih stvari, in Očeta – saj smo pri krstu postali božji otroci – do svojih otrok.

Prav razlogi zakaj starši na določen način ravnajo s svojimi otroki, so tisti nevidni nosilci medsebojnih človeških odnosov, ki jih otrok, kljub temu, da se jih ne zaveda, sprejema v svojo notranjost in se oblikuje v osnovne dejavnike njegove razvijajoče se osebnosti. Janezek Bosko je bil ob svoji globoko verni materi nenehoma izpostavljen tem globinskim vplivom, ki gradijo zrelo človeško osebnost. Te globine pa morajo segati do dna, kjer se dotikajo skale, ki je Bog

Sveti Janez Bosko je predvsem religiozni in globoko verski vzgojitelj. On je v vsakem gojencu gledal Boga, božjega otroka in Jezusa Kristusa. Kdor tega ne razume, ne more dojeti v pravi globini vzgojnega dela svetega Janeza Boska.

3. Pomagati vsem, ki nam jih je Bog postavil v našo bližino

Božja Mati Marija v Nazaretu ni skrbelo samo za svojega sina Jezusa, temveč je po svojih močeh, s sodelovanjem moža Jožefa in pozneje sina Jezusa, pomagala tudi ljudem v Nazaretu.

Mati Marjeta je kljub veliki stiski pomagala ljudem, ki so bili v še večji potrebi kot Boskovi. Zamislimo se v položaj mlade vdove, ki mora skrbeti za tri nepreskrbljene otroke in staro mamo (mater njenega umrlega moža) samo s tem, kar njeno delo nekako iztrga iz vrta, male njivice, malega pašnika in nekaj živine. To je samo garanje in zopet samo garanje.

Toda vsak prosjak, in teh je bilo zaradi Napoleonovih vojska zelo mnogo, je dobil pri Boskovih prenočišče in za večerjo in zajtrk del tega, kar je jedla družina. Mati Marjeta je bila pri tem tako odločna, da je zavračala vsak nasvet stare matere, da bi bolj varčevala. Toda Marjeta je odločno, dasi ljubeznivo, odgovarjala: „Pri čla-

nih svoje družine ne bom nikdar varčevala; ti reveži so tudi naši, saj so prav tako revni kakor mi in so v isti stiski kakor mi.“ In je dajala, čeprav je vedela, da bo morala drugi dan ali drugi teden sama s svojim delom nadoknaditi tisto, kar je dala revežem.

Iz tega se jasno vidi ena izmed značilnih potez svetega Janeza Boska: kadar je videl v potrebi zapuščenega fanta, ga je vzel k sebi, četudi ni bilo prostora in vedel, kaj bodo tisti večer imeli za večerjo. Prav tak reven in zapuščen

fant je imel še posebno pravico do njegove pomoči.

Mati Marjeta tega ni samo modro in zgovorno razlagala svojim otrokom pač pa je z dejanji kazala, kako se krščansko živi. Recimo, da je mati Marjeta za večerjo pripravila skledo mleka in pet kosov koruznega kruha, tri kose za otroke, po en kos za staro mater in zase, pa je potrkal na vrata prosjak in v božjem imenu prosil za prenočišče in malo jesti. Mati Marjeta ga ni odslovila, temveč prijazno povabila naj le vstopi, bo že kaj dobil za

večerjo in prostor za počitek. Vsi domači bi se pri tem vprašujoče spogledali, kakor bi hoteli reči, kaj mu bo mati dala za večerjo. Ona pa bi naredila prostor pri mizi in postavila pred „gosta“ svoj kos kruha in skodelico svojega mleka. To je Janezku povedalo in pokazalo več kot lepa pridiga.

In takega pouka v živo krščanskega življenja je bilo pri Boskovih še in še. Tako je tudi sveti Janez Bosko do zadnjega delil vse, kar je imel z zapuščeno mladino.

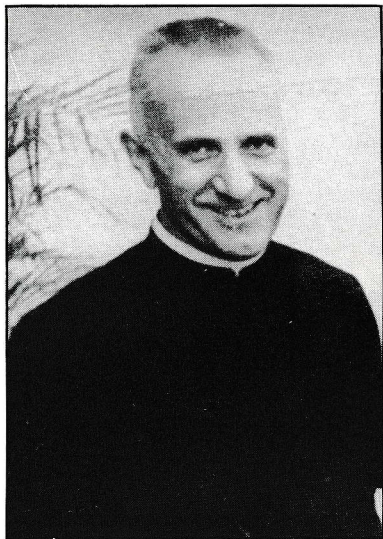
Valter Dermota

MISIJONAR JOŽEF GEDER OB 10-LETNICI NJEGOVE SMRTI

Gospod Andrej Majcen ne more pozabiti svojega prijatelja in sodelavca v kitajskih misijonih Jožka Gedra. Zdaj piše o njem življenjepis, nekaj tega pa bi rad povedal don Boskovim prijateljem. Lik misijonarja Jožefa Gedra je prav gotovo vreden, da ga bolj spoznamo.

Takole pripoveduje o njem Andrej Majcen.

Jožku Gedru se je izpolnila njegova želja, da počiva v preljubih kitajskih zemlji in tam čaka vstajenja v Gospodu. Nova cesta, ki skozi predor reže goro Hongkongskega otoka, vodi moderni promet samo pet metrov od Gedrovega groba. Zraven njega počiva znameniti salezijanski dobrotnik in prijatelj Tangkingpo, ustanovitelj dveh znamenitih šol v Hongkongu.

Jožko Geder

Hrepenenje po „daj mi duše“ sv. Janeza Boska, ki ga je nosil Geder v svojem srcu, da bi z evangelijem osrečil slehernega Kitajca, z njim ni umrlo. Še vedno tli in kliče mlade slovenske fante za misijonske in nesmrtnne ideale.

Jožko Geder je bil doma v Rogoševcih na prostrani prekmurški zemlji. Njegov oče, premožen kmet, ga je poslal šolat v veržejski salezijanski zavod, ki so ga tedaj vodili še avstrijski sobratje, zanj pa se je zavzel Franc Volčič, ki se je še posebej brigal za slovenske fante. Imel je trinajst let in že se je pričela prva vojna vihra. Težki in nevarni časi. V oporo mu je bil tudi lanski zlatomašnik Štefan Vogrin. Spominja se ga kot mimega in pobožnega vrstnika. Skupaj sta hodila po don Boskovih sledih iz Veržeja najprej na Poljsko, potem pa na Rakovnik in v Turin, kjer sta bila skupaj posvečena leta 1929. Tudi naš Vinko Strahovnik ve zanj, kako se je izkazal spretnega v mizarstvu, mehaniki, urarstvu, bolniški negi, in ne vem kaj še vse je znal. Pri vsem tem pa je imel poseben čut za človeka. Nič čudnega, da ga je srce gnalo v misijone.

Kerec in Geder

Na god sv. Frančiška Ksaverja 3. decembra 1929 si je misijonar Jožko Kerec pogladil svojo dolgo brado in v hongkongskem pristanišču z očmi iskal Jožka Gedra, ki je pravkar prihajal po ladijskem mostu njemu naproti. Popeljal ga je v šolo sv. Alojzija in mu razkazal delavnice, v katerih so se priprav-

Nagrobni spomenik Jožka Gedra, ob njem misijonar Stanko Pavlin

ljali za življenje najbolj ubogi, sirote. Iz Hongkonga je Kerec popeljal Gedra v Macao in na bližnji otoček San Cin, kjer je umrl sv. Frančišek Ksaver. Ustavila sta se v prvi salezijanski hiši v Macao. Kerec mu je pokazal votlino, v kateri je pisal nesmrtnne verze največji portugalski pesnik Camoens, potem pa rojstno hišo prenovitelja Kitajske Sun Jatsena. Kmalu se bo moral Geder naučiti njegovih treh temeljnih načel novega kitajskega življenja, ki jih je potem po svoje razlagal Mao Zedong. Boje raznih ideologij je Geder, kakor tudi drugi misijonarji, občutil na lastni koži. Razni obiski in srečanja z misijonarji so bili za Gedra najbolj učinkovita šola za misijonsko delo, vredna več kot kake misijonske teorije, zlasti še za deželo kot je bila Kitajska med obema vojnama, polna razbojnikov in roparjev vseh mogočih barv.

Cerkev Marije Pomočnice v Lin Čevu, delo Jožka Gedra

Na pot v Tung Pi

Nenaden brzjav. Škof Versiglia kliče Gedra, da bi šel z njim v Tung Pi na njegovo novo misijonsko postojanko. Potovanje se je zapletlo, Versiglia si je že izbral drugega spremljevalca, duhovnika Kalista Caravaria. S tega potovanja se nista več vrnila živa: umorjena sta bila od razbojnikov. Jožko Geder je ostal živ in medtem ko je cinil krsto umorjenih, je zdihoval: „Izgubil sem mučeniški venec po

katerem sem hrepenel.“ Vendar Gedru nista bila prizanesena dva keliha, ki ju je moral izpiti do dna: prvi je bil poln truda in znoja, drugi pa poln trpljenja, ki je bilo hujše kot trenutna smrt. Tung Pi mu ni ušel. Novi škof Canazei, Tirolec, ga je poslal tja za župnika. Kraj je bil sredi gora, težko dostopen, kamor ni segala nobena pravna oblast, temveč oblast roparjev in razbojnikov, med njimi tudi Mao Zedongovi gverilci, pa čete raznih upornih generalov.

Dekan in škofov vikar v Lin Čevu

V Lin Čevu je Jožko Geder sezidal cerkev v čast Mariji Pomočnici, ki jo imajo za pravo umetnino kitajske umetnosti. Pri gradnji so mu z darovi pomagali tudi Slovenci. Ko je njegov predhodnik odšel v Italijo, je postal dekan Geder. Tedaj se je pričela kitajsko-japonska vojna. Bombardiranja ni bilo konca, splošna anarhija. Kdo drug bi pobral šila in kopita, Geder pa je ostal kljub pomanjkanju. Škof Canazei se je izčrpal in umrl. Geder je bil soglasno izvoljen za generalnega vikarja in potem predložen za škofa. Radi so ga imeli, ker je bil tako preudaren, dober, miren in duhovno globok. Odklonil je. Hotel je služiti najbolj zapuščenim. Izbral si je kraj Namšjung, kjer ni bilo nikogar, ki bi pomagal ljudem, medtem ko so poželi samopašile tolpe raznih vojšk.

Bolezen in smrt

Pri vsem, kar je v svojem življenju preстал, ni nič čudnega, da si je za starost nabral raznih boleznij, ki so ga vedno bolj mučile. Za revmatizmom je prišel išijas, pa sladkorna in nazadnje huda skleroza. Dal je vse svoje moči za pomoč človeku.

NAŠI RAJNI ANTON TÖRNAR

V jeseniški bolnišnici je kot sveča ugasnil 5. oktobra 1982 salezijanski duhovnik Anton Törnar, za poslednjo pot okrepljen s sveto popotnico. Pogreb je bil 7. oktobra na Trsteniku, kjer je preživel zadnje leto svojega zemeljskega romanja.

Anton Törnar se je rodil 10. junija 1903 kmečkim staršem v Prekmurju, ki je bila v preteklosti tako rodovitna njiva tudi salezijanskih poklicev.

V prošnji za sprejem v don Boskovo družbo je zapisal svoj nagib: „Moj namen ni v tem, da bi bolj in laže živel, ker se zavedam, da je salezijanski poklic resna stvar, ki zahteva veliko požrtvovalnosti...“ Pričelo se je njegovo romanje: na prvo preizkušnjo na Radno, v noviciat na Poljsko, spet

na Radno, kjer je končal gimnazijo, na vzgojno delo in v bogoslovje na Rakovnik, kjer se je za vedno posvetil Bogu z večnimi zaobljubami. Zadnje leto bogoslovja pa je končal v Zagrebu in bil tam posvečen v duhovnika leta 1933. Dani prisegi je ostal zvest do smrti.

Kot duhovnik je služboval na skoraj vseh postojankah, v katerih se je odvijalo salezijansko delo. Med vojno je bil katehet v salezijanskem zavodu Martinišče in duhovni pomočnik v Murski Soboti, po vojni pa v drugih župnijah, v katerih so delovali salezijanci. Pet let od 1956 je bil v Zadru spovednik v semenišču in obenem upravljal župnijo v Petrčanah. Tu se je zelo zavzel za poživitev verskega življenja in za obnovo cerkve. Kljub revščini se mu je posrečilo, da je s prizadevnimi farani zgradil zvonik. Župljani so mu v znamenje hvaležnosti že po odhodu vzdali v

steno zvonika spominsko ploščo. Duhovniška pot ga je spet povedla v Slovenijo na razne župnije in potem je spet odšel za šest let na Hrvaško, na Reko, in potem še dalje na jug, najprej v Nikšić, kjer je oskrboval župnijo in sestrsko skupnost, zadnja leta pa podobno v Nišu.

V domovino se je vrnil že izčrpan in bolan. Zadnje leto je prebil v domu za bolne na Trsteniku.

Rajni je bil nekoliko samosvoje-ga, vendar vedrega, prijetnega značaja. Sobratje so cenili v njem iskreno pobožnost, dobroto in ljubezen do dela. Da bi mu bilo bolj dostopno duhovno bogastvo je vse življenje izpopolnjeval znanje tujih jezikov. Čeprav razen eno leto na Poljskem ni bil nikoli v tujini, je dobro obvladal nemški, italijanski, madžarski in francoski jezik. Iz duhovne zakladnice drugih naro-

dov je potem zavzeto posredoval drugim.

Bil je neutruden spovednik, resen in zahteven, vendar očetovsko razumevajoč in dober. Tisoči so v njegovi spovednici našli bogastvo dobrote in usmiljenja nebeškega Očeta in oporo za vztrajno hojo po stmi poti za Kristusom. Pri tem mu je bil nerazdružni spremljevalec rožni venec in zunanja oblika njegove povezanosti z Jezusovo Materjo.

Nikoli se ni navezoval na službo ali kraj, zato je vedno z lahkim srcem sprejel klic pokorščine in zavzeto delal tam, kamor je bil poslan. V veselem pričakovanju zlatomašnega slavlja ga je bolezen že globlje vklenila v božji načrt in prečistila njegovo ljubezen. Tako je po 60 letih redovniškega in 50 letih duhovniškega življenja dopolnil svoje romanje na zemlji.

KASTELEC JOŽE ST.

Po kratki neozdravljivi boleznii je umrl 30. septembra letos v Zagradcu pri Grosupljem star komaj 49 let oče našega bogoslovca Jožeta Kastelca. Bil je skrben in delaven družinski oče, v vsakem trenutku pripravljen pomagati drugim, obenem pa vedno vedreje razpoloženja. Za Kastelčevo družino je to velika preizkušnja in zato potrebuje naše duhovne pomoči.

ŠTRUCELJ JOŽEFA

Štrucljeva družina je bila zelo prizadeta ob nenadni izgubi svoje matere Jožefe. Vse svoje življenje se je razdajala za svojih devet otrok, med katerimi je tudi naš bogoslovec Vinko. Krščanska vera, ki je živa v družini, ji je dajala moči. Kako je bila priljubljena tudi pri vaščanih, je pokazal pogreb. Poleg njih so se ga v velikem številu udeležili tudi salezijanci in se ji za njeno delo kot vnete sotrudnice zahvalili.

ANTON HOČEVAR

„Kadar salezijanec omahne pri delu za duše, je družba dosegla veliko zmagoslavje.“ Te don Boskove besede nam prihajajo na misel, ko se poslavljamo od sobrata pomočnika Antona Hočevarja.

Rajni sobrat Tone Hočevar se je rodil 13. avgusta 1925 v Ambrusu v Suhi krajini na Dolenjskem. Svoja otroška leta je preživel sredi dobrih, velikodušnih in globokovernih ljudi, med katerimi so don Boskovi sinovi kmalu po prihodu v Slovenijo našli veliko prijateljev in sotrudnikov. Taki so bili tudi starši rajnega Toneta. Ni čudno, da so vzgojo svojega sina prepustili Marijinim častilcem.

Praznik Marije Pomočnice – 24. maj 1940 – je bil za Toneta življenjsko pomemben dan. Domačo družino je zamenjal s skupnostjo fantov vzgojnega zavoda na Rakovniku. V senci Marijinega svetišča je ob delu in učenju širil življenjsko obzorje. Počasi je v njem dozorel sklep in želja biti vse življenje z don Boskom. Ob sprejemu v noviciat so predstojniki ugotovili zdravo pobožnost, delavnost in vedrino.

Sredi vojne vihre je pod vodstvom izkušenega magistra Jožefa Špana na Škrljevem pri Šentrupertu opravil noviciat in na praznik Marijinega rojstva leta 1943 z zaobljubami posvetil svoje življenje Bogu v salezijanski družbi. Ostal je zvest do konca. V poklicu ga ni omajalo njegovemu poklicu nenaklonjeno okolje med vojaškim rokom. Veliki dan dokončne posvetitve je doživel na Reki 12. avgusta 1950, na pragu svojega 25. rojstnega dneva.

Predstojniki so že v noviciatu opazili pri njem veselje in sposobnost za kuharski poklic. V njem se je še izpopolnil in ga požrtvovalno in spretno opravljal vse življenje. Kljub navidez skromnemu položaju je opravljal veliko in važno vzgojno poslanstvo, saj morata za nemoten potek vzgojnega dela dobro delovati dva centra: kuhinja in kapela.

Svojo odgovorno službo je rajni Tone opravljal v raznih salezijanskih skupnostih na Hrvaškem, zadnjih skoro deset let pa v Mohorjevem dijaškem domu v Celovcu.

Z leti si je izklesal prijeten značaj, veder in šaljiv, obenem pa preprost, delaven in neomajno zvest vsem svojim dolžnostim.

Po salezijansko je imel rad mladino in ji posvetil vse svoje življenje in delo. Številni rodovi fantov, ki jim je kot vzgojitelj nudil izkušnjo krščanskega življenja, so to čutili in mu vračali ljubezen.

Delo ga ni nikoli tako prevzelo, da bi ne našel časa za vsakdanjo

mašo, premišljevanje, za molitveno in zakramentalno življenje. Ob tem viru je znal osmisлити svoje naporno življenje. Zaupal je don Boskovi obljubi, da bo v njegovi družbi našel kruh, delo in košček nebes.

Gospod ga je poklical k sebi po plačilo nenadoma. Zadet od srčne kapi je umrl 14. novembra v Celovcu, pogreb pa je bil na Žalah v Ljubljani, kjer med rajnimi sobrati pričakuje vstajenja.

S. MARIJA VALENTIČ HMP

S. Marija Valentič je umrla 22. avgusta 1982 na Reki v krogu svojih sester Hčera Marije Pomočnice. Pri polni zavesti je prejela zakrament odrešenja in se potem v spanju preselila v večnost.

Luč sveta je zalgedala leta 1908 v Razkrižju v trdni krščanski družini, kakor so še zdaj povečini v tem prelepem kraju. Sadovi so duhovniški in redovniški poklici. Želja po popolni posvetitvi svojega življenja v redovniškem poklicu jo je povedla v Nizzo Monferrato, kjer je po dveletnem noviciatu izpovedala svoje zaobljube v don Boskovi redovni družini Hčera Marije Pomočnice leta 1933. Potem jo je hoja za Kristusom vodila po raznih domovih družbe, najprej v Italiji, potem pa po Jugoslaviji: Ljubljana: Selo in Rakovnik, Veržej, Zagreb, Badljevina in nazadnje Reka.

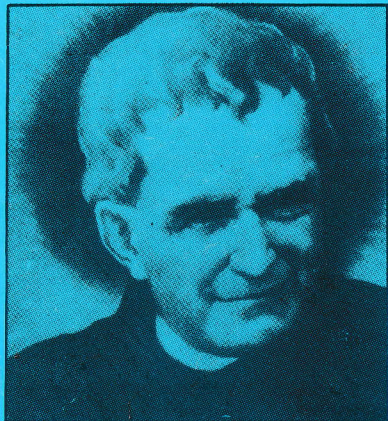
Povsod je bilo njeno delo sveto-pisemske Marte: kuhinja, garderoba, pralnica in celo pekarna. Prva leta je v salezijanskem zavodu vsak dan napekla kruha za sto oseb zjutraj, popoldne pa je delala v pralnici in garderobi.

Za vsa ta težka dela, ki jih ne more poplačati noben denar ali pohvala in so ponavadi skrite žrtve in odpovedi, še posebno ob nedeljah in praznikih, je s. Marija zajemala moči pri trpečem Jezusu, ko je vsak dan ob prostem času hodila z njim na križevem potu. Ko zadnja leta ni mogla več opravljati težkih del in je imela več časa za molitev, je njen križev pot trajal tudi po celo uro in podobno molitev rožnega venca.

Pri vsem tem je bila vse življenje vedrega značaja, nasmejana, do soseser miroljubna, do predstojnic ubogljiva in vdana, do salezijancev spoštljiva in ustrezljiva.

stk

ALI GA POZNATE ?

Črlice iz don Boskovega življenja

3. Pri domačem ognjišču

Ko je Marjeti umrl mož, je imela 29 let. Skoraj premlada za breme, ki ga je morala nositi. Ni se dolgo prepuščala jokju. Kar takoj si je morala nadeti delovni predpisanik.

V hiši je bilo treba postoriti vse, umivati krožnike, hoditi po vodo, postiljati, pometati, kuhati in prati. Vse to je napravila v „prostem času“, glavno delo jo je čakalo na polju in v hlevu.

Kakor druge krepke kmetice je tudi Marjeta poprijela za vsako delo: košnja, oranje, sejanje, žetev, snopje, mlačev in spravljanje pridelkov. Zнала je ravnati s trto in vinom. Njene roke so bile žuljave, toda znaše so blago pobožati svoje otroke. Bila je delavna kmetica, predvsem pa mati svojim otrokom.

Vzgjajala jih je blago in odločno. Sto let pozneje bodo psihologi zapisali, da potrebuje otrok za dobro pripravo na življenje zahtevne ljubezni očeta in vedre ter vesele ljubezni matere. Dejali bodo tudi, da biti sirota pomeni nevarnost, da postane čustveno neuravnovešena: otroci, ki imajo samo mater, postanejo razvajeni in brez hrbtenice zaradi njene mehkohe, otroci, ki imajo samo očeta pa postanejo tesnobjni in brez čustev.

Mati Marjeta je našla v sebi nekako nagonško ravnotežje, po katerem je znala ravnati z mirno

odločnostjo in pomirjajočim veseljem. Don Bosco ji je veliko dolžan za svoj vzgojni slog.

Velika oseba – Bog

„V temelj in višek svoje prirodne pedagogike – pravi salezijanski pisatelj življenjepisov Auffray – je Marjeta Occhiena postavila versko dojemanje življenja.“

„Bog te vidi“ so bile najbolj pogoste njene besede. Pustila je, da so se njeni otroci razživel po travnikih. Ko so odhajali k igri, jih je opozorila: „Ne pozabite, da vas vidi Bog.“ Kadar jih je videla, da so v vrtincu otroške zamerljivosti ali da bi se pred njo izmazali z lažjo, jih je opomnila: „Ne pozabite, da Bog ve tudi za vaše misli.“

Kar jim je hotela vtisniti v srce nikakor ni bil kakšen Bog-policaj. V lepih in jasnih nočeh, ko so pred hišo uživali po poletni dnevni vročini blagodejen hlad, jim je ponavljala: „Bog je ustvaril ta lep svet in tja gori na nebu posejal te čudovite migljajoče zvezde.“ Ko so se travniki oblekli v cvetje, jih je mati spomnila: „Kako lepe stvari je Gospod naredil za nas!“ Po žetvi, po mlačvi ali po trgatvi, ko so se utrujeni vračali domov, je mati pripomnila: „Zahvalimo se Bogu. Tako je bil dober z nami in nam podelil naš vsakdanji kruh!“

Kadar pa je nevihta in toča pokončala pridelek, je mati dala misliti svojim otrokom z besedami: „Bog je dal, Bog je vzel. On že ve zakaj. Če smo bili slabi, vedimo, da se iz Boga ne smemo norčevati.“

Tako se je Janez ob svoji materi, bratih in sosedih naučil odkrivati še drugo osebo, Boga. Veliko, veličastno in dobro osebo, nevidno, a povsod pričujočo. Na nebu, na polju, v revežih, v vesti je odkrival glas, ki mu je šepetal: „Naredil si prav, storil si narobe!“ V to osebo, je Janez videl, je imela njegova mati neomajno in nepreklicno zaupanje. V Bogu je videl dobrega očeta, ki daje vsakdanji kruh, ki včasih dopusti nesrečo (smrt očeta, točo, sušo), ki jo je težko razumeti, toda „On“ ve zakaj, in to je dovolj.

Igre, kri in še kaj

Janezek je imel komaj štiri leta in že mu je dajala mati kakšno delo. Dala mu je obirati lan. Lahko delo, toda delo. Tako je prispeval družini, ki je vsa živela od dela.

Malo pozneje se je pridružil bratom k hišnim opravilom. Prinašal je drva, pihal v žerjavico pod pepelom, da se je ogenj prijel suhljadi in s tem prihranil zveplenke, ki so bile drage, hodil je po vodo, pripravljaj zelenjavo, pometal kuhinjo, vodil na pašo krave, pazil na mleko, da ni prevrelo, na kruh, da se ni zapekel . . .

Potem pa takoj po teh malih opravilih, ki jih je nadzorovala mama, k igri. Prostora in dečkov je bilo za igro na pretek. Že so ga čakali. Med njimi so bili tudi krepki fantiči, nekateri robavstasti v govorjenju in obnašanju. Prega njali so krte, iskali gnezda po drevju, se predajali neskončnim igram, posebno še nekakšnemu primitivnemu baseballu. Nekega popoldne je Janezek prijokal domov s krvavim obrazom. Nekdo je mahnil s palico namesto po žogi po njegovem obrazu. Marjeta je zaskrbljeno dejala:

– Nekega dne boš prišel domov brez očesa. Zakaj se družiš s temi fanti? Ne veš, da nekateri niso kaj prida?

– Če želite, ne bom hodil več z njimi. Veste, mama, če sem zraven, se vseeno lepše obnašajo. Ne govorijo grdih besed.

Marjeta ga je pustila.

Pogum raste hitreje kot postava.

Janezek ima pet let, Jožek sedem. Marjeta ju je poslala past trop puranov. Medtem ko si ti iščejo žuželk in črvov, se bratca igrata. Nenadoma Jožek s prsti prešteje purane in zavpije: „Enega ni!“ Zaskrbljena ga iščeta. Nič. Puran vendarle ni majhna reč, ne more kar tako izginiti. Za živo mejo Janezek odkrije moškega. Takoj pomisli: „On ga je ukradel.“ Pokliče Jožka in se odločno približata možaku.

– Vrnite purana! Tujec ju pogleda začudeno:

– Purana? Kdo ga je pa videl?

– Vi ste ga ukradli. Sem z njim. Bova začela kričati, da ste tat, ljudje vas bodo nažgali.

– Samo pošaliti sem se hotel.

– Nič kaj poštena šala, mu odvrneta dečka, medtem ko je tujec odhajal. Zvečer sta dečka kakor vedno podala materi obračun dneva.

– Pogumna sta, res je. Toda bolje izgubiti purana, kot da bi vaju pošteno premlatil.

– Hm, mrmra Janezek. Bo že tako, mama. Toda puran je le lep in velik . . .

Teresio Bosko – stk